

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
Office of the National Economic and Social Development Board

ยุทธศาสตร์ชาติ

อนาคตไทย อนาคตเรา

OUR COUNTRY OUR FUTURE

เพราะทุกก้าวของ**พวกเรา** คืออนาคตของ**ประเทศไทย**

วารสาร
เศรษฐกิจและสังคม

ปีที่ 55 ฉบับพิเศษ กรกฎาคม - ธันวาคม 2561
ISSN 0125-0892 NESDB

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนามาตรฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ประเทศชาติมั่นคง
ประชาชนมีความสุข

ความอยู่ดีมีสุข
ของคนไทยและสังคมไทย

ขีดความสามารถในการแข่งขัน
การพัฒนาเศรษฐกิจ
และการกระจายรายได้

การพัฒนารัพยากร
มนุษย์ของประเทศ

ความเท่าเทียมและความ
เสมอภาคของสังคม

ความหลากหลายทางชีวภาพ
คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของ
ทรัพยากรธรรมชาติ

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

ระเทศ
พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย
ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความกา

สร้างโอกาสและ
ความเสมอภาคทางสังคม

สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ภาคีรัฐบาลประชาชน
เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

A stylized illustration of a family of seven people standing in a row. From left to right: a young boy in a blue shirt and black pants, a woman in a yellow dress, a man in a blue shirt and black pants, a young girl in a pink dress, a woman in a red dress, a man in a red shirt and black pants, and an older man in a white shirt and black pants. They are all smiling and standing on a pink and white checkered floor.

บทบรรณาธิการ

ที่ปรึกษาและกองบรรณาธิการ

เลขาธิการฯ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ทศพร ศิริสัมพันธ์

รองเลขาธิการฯ

นางชุดินาฏ วงศ์สุบรรณ
ดร.ปัทมา เอียวริศษ์สกุล
นายดนุชา พิษนันทน์
ดร.วิญญูยุทธ บุญชิต
นายวิโรจน์ นรารักษ์
นายเอนก มิ่งมงคล

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

นางสาวจินางค์กูร โรจนนันต์
นางธิดา พัทธธรรม
นางพัชรินทร์ ศรีนพนิคม
ดร.มารยาท สมุทรสาคร

รักษาการที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

นางสุลลิตา บุญยมลิก
นางสาวกัญญารักษ์ ศรีทองรุ่ง

บรรณาธิการ

นายวิโรจน์ นรารักษ์

รองบรรณาธิการ

นางสาวกัญญารักษ์ ศรีทองรุ่ง

กองบรรณาธิการ

นางจันทร์ทิพย์ ปาละนันท์
นางสาวช่อผกา แก้วใหญ่
นางสาวพุดธิดา เชี่ยวชาญพานิชย์
นางสาววิวรรณ เลียดทอง
นายคมสัน วรวิวัฒน์
นางสาววันทนี สุขรัตน์
นางสาวปราณี ขวัญเกิด
นางสาวเมธติญา วงษ์ภักดี
นายอมรเทพ ศรีประเสริฐ

ฝ่ายจัดการ

นางสาวพัชนี นิยมจันทร์

ออกแบบและพิมพ์ที่

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

ภาพประกอบ

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ สสช.

เว็บไซต์ Google

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และเป็นองค์ประกอบจำเป็นของการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินให้สามารถดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าหมายของประเทศที่พึงประสงค์ได้ในระยะยาว โดยยกระดับคุณภาพของประเทศไทยในทุกภาคส่วน นำพาไปสู่การหลุดพ้นหรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาในปัจจุบัน ทั้งปัญหาความมั่นคง เศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำ การทุจริตคอร์รัปชัน และความขัดแย้งในสังคม รวมทั้งสามารถบริหารจัดการกับความเสี่ยง เปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ใหม่ของโลกได้ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยยังคงรักษาบทบาทสำคัญในเวทีโลก ดำรงรักษาความเป็นชาติที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และคนไทยมีความอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้า

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานการพัฒนาของไทย ด้วยการสร้างธรรมาภิบาล การพัฒนาระบบบริหารราชการ ตลอดจนการเร่งปรับปรุง พัฒนากฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อขจัดสาเหตุฐานรากของปัญหาดังกล่าว โดยพิจารณาทั้งมิติประเด็นการพัฒนา มิติการพัฒนาสายสาขา และมิติการพัฒนาเชิงพื้นที่

การนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผลนั้น ประชาชนทุกภาคส่วนล้วนมีบทบาทสำคัญ ตั้งแต่ในขั้นตอนการจัดทำแผน การขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจะมีการจัดทำแผนแม่บทสำหรับประเด็นการพัฒนา ประเด็นปฏิรูปสำคัญ สำหรับการพลิกโฉมประเทศไทย เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

วาระเศรษฐกิจและสังคมเรื่อง “ยุทธศาสตร์ชาติ อนาคตไทย อนาคตเรา” ฉบับนี้ จึงขอเสนอสาระต่าง ๆ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยเริ่มจากการสัมภาษณ์ **ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ทศพร ศิริสัมพันธ์** เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ถึงความเป็นมา เหตุผลความจำเป็น ขั้นตอนและความก้าวหน้าของการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ จากนั้นนำเสนอบทความยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในประเด็นการพัฒนาสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งนี้ **เนื้อหาของบทสัมภาษณ์ และบทความทั้งหมดเป็นข้อมูลถึงช่วงต้นปี 2562**

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สาระในวารสารฯ ฉบับนี้ จะมีส่วนช่วยให้เกิดการรับรู้ เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนคนไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติและร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาเพื่อสร้างอนาคตไทย นำพาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถบรรลุเป้าหมายที่ว่า “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ได้อย่างแท้จริง

สารบัญ

บทบรรณาธิการ

สัมภาษณ์พิเศษ

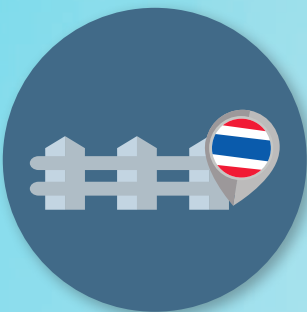
“ยุทธศาสตร์ชาติ อนาคตไทย อนาคตเรา”

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กศพร ศิริสัมพันธ์

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4

บทความยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน

1

ด้านความมั่นคง

ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีสุข

24

2

ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขัน

เศรษฐกิจไทยแกร่ง แข่งขันได้ในเวทีโลก

36

3

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์

คนไทยพัฒนา รากฐานไทยมั่นคง

48

4

ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม

สังคมแห่งโอกาส สร้างชาติบนฐานความเป็นธรรม

60

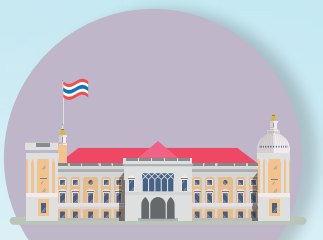

5

ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3 สร้าง 2 พัฒนา 1 ยกระดับ
เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

72

6

ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ

ภาครัฐทันสมัย คนไทยร่วมใจพัฒนา

84

สัมภาษณ์

ศาสตราจารย์พิเศษ

ดร.ทศพร ศิริสัมพันธ์

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ อนาคตไทย อนาคตเรา

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กศพร ศิริสัมพันธ์ ได้รับแต่งตั้งเป็นเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วงที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีภารกิจที่สำคัญเพิ่มขึ้นอย่างมาก อาทิ เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้วย โดยขณะนั้น สศช. กำลังอยู่ในโค้งสุดท้ายของการปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างองค์การ โดยพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 25 พ.ศ. 2561 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2561 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2561 เป็นต้นมา

ท่านมุ่งมั่นปรับระบบบริหารงานเพื่อให้ สศช. เป็น **“คลังสมองของประเทศ”** (Think Tank) ในการชี้แนะทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างชัดเจนและแม่นยำ สามารถเสนอแนะข้อเสนอเชิงนโยบายต่อรัฐบาลอย่างเฉียบคม และบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ทิศทางตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยท่านได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ... กรอบการพัฒนาประเทศระยะยาว

ที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่มีแผนการพัฒนาประเทศในระยะยาว ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศ ขณะที่หลายประเทศที่พัฒนาแล้วให้ความสำคัญกับแผนระยะยาว เช่น ประเทศมาเลเซียหรือประเทศสิงคโปร์ ที่วางยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว เพื่อวางเป้าหมายร่วมในระยะยาวของประเทศ และเป็นกลไกเตรียมรับความท้าทายและเรื่องที่ต้องได้รับการพัฒนาในมิติต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนให้สอดคล้องและบูรณาการกัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 65 ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 กำหนดให้ สศช. ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งกำหนดให้ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการ และเลขาธิการ สศช. เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

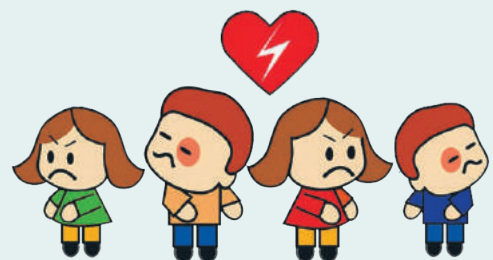

เตรียมความพร้อมพัฒนาประเทศ... เพื่อรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลง

ในอีก 20 ปีข้างหน้า คาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ มากมาย เช่น (1) โครงสร้างประชากรโลกและประชากรไทยที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ และวัยแรงงานเริ่มจะลดลง (2) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว (Disruptive Technology) และกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและการใช้ชีวิตของประชาชน (3) สภาวะโลกร้อนและความแปรปรวนทางสภาพภูมิอากาศ ที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตและภาคธุรกิจ ซึ่งจากเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อบริบทการพัฒนาประเทศที่มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ

นอกจากนี้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาคือเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับการพัฒนาประเทศที่ต้องได้รับการแก้ไขหลายประเด็น อาทิ (1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ยังต่ำกว่าศักยภาพ (2) ภาคบริการและภาคเกษตรมีผลผลิตภาพการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต (3) แรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ (4) ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่คาดว่าจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น (5) ความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม (6) ปัญหาประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการและการแก้ไขปัญหาของประชาชน

หากประเทศไทยไม่มีการวางแผนที่ครอบคลุม รอบคอบ และคำนึงถึงการเตรียมความพร้อมของประเทศ เพื่อรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังกล่าว รวมทั้งเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่ประเทศกำลังเผชิญ จะทำให้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทวีความรุนแรง และอาจไม่สามารถบริหารจัดการได้ทันทั่วทั้งที่ ประกอบกับประเด็นการพัฒนาหลายข้อเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการปรับตัว

ซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้าง ดังนั้นจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งกรอบแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศมีความเจริญก้าวหน้าสู่อนาคต

ภาพรวมสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ

ภายในประเทศ

ความเหลื่อมล้ำในมิติต่างๆ ส่งผลต่อการสร้างความสามัคคีในสังคม และเป็นข้อจำกัดต่อการยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์

โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ วัยเด็กและวัยทำงานลดลง ประชากรทุกช่วงวัยมีปัญหาด้านสุขภาพ

เศรษฐกิจไทยได้รับความท้าทายจากการเป็นสังคมสูงวัย และการแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้าน

ข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและแรงงาน ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตและความเป็นอยู่ของประชาชน

ความอ่อนแอของการบริหารราชการแผ่นดินจำเป็นต้องปฏิรูประบบราชการและการเมือง เพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดี

ภายนอกประเทศ

กระแสโลกาภิวัตน์ การเคลื่อนย้ายเสรีของคน เงินทุน ข่าวสาร เทคโนโลยี สินค้าและบริการ

ศูนย์รวมอำนาจทางเศรษฐกิจย้ายมาเอเชีย การรวมกลุ่มของเศรษฐกิจในภูมิภาค

การแย่งชิงแรงงานและเงินทุน จากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ส่งผลต่อภาคธุรกิจและการใช้ชีวิตของประชาชน

ภาวะโลกร้อนและสภาวะภูมิอากาศที่ผันผวนก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น เป็นแรงกดดันให้มีการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การใช้เชื้อเพลิงรูปแบบอื่นนอกจากน้ำมัน และการผลิตพืชพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น อาจส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก

ความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดและกฎเกณฑ์การใช้พื้นที่และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

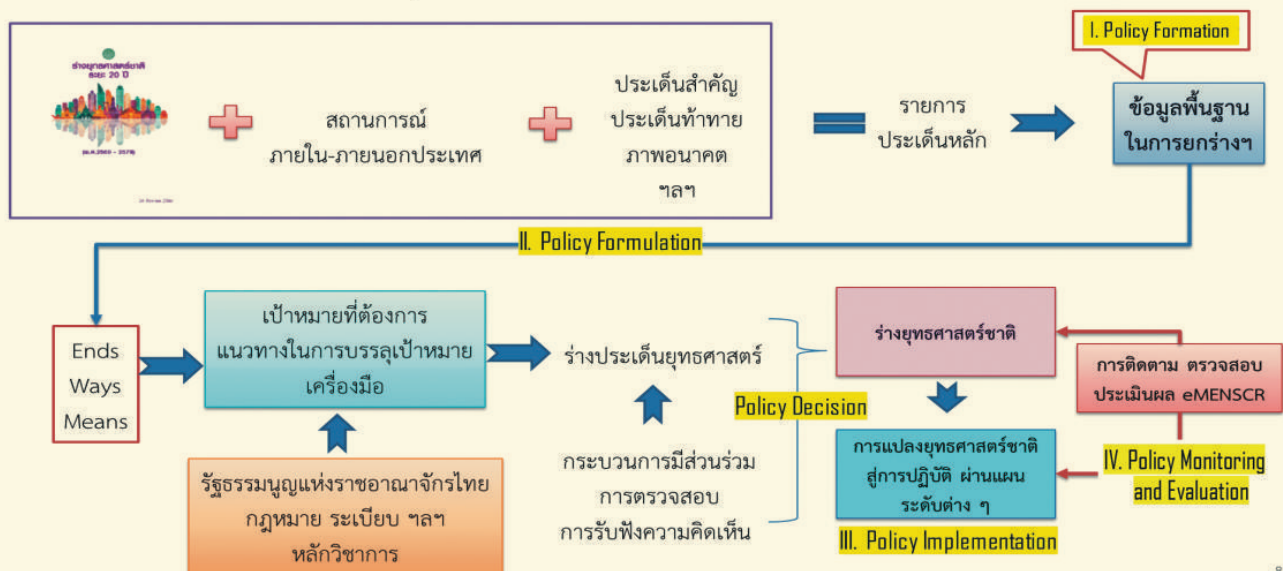
หลักบริหารจัดการที่ดี ระบบประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชนมีความเข้มข้นมากขึ้น

ขั้นตอนและความก้าวหน้าการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นไปตามการดำเนินการตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ซึ่งกำหนดให้คำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการ คือ **หนึ่ง** มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ **สอง** วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด รวมทั้งความเสี่ยงของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น **สาม** ให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน

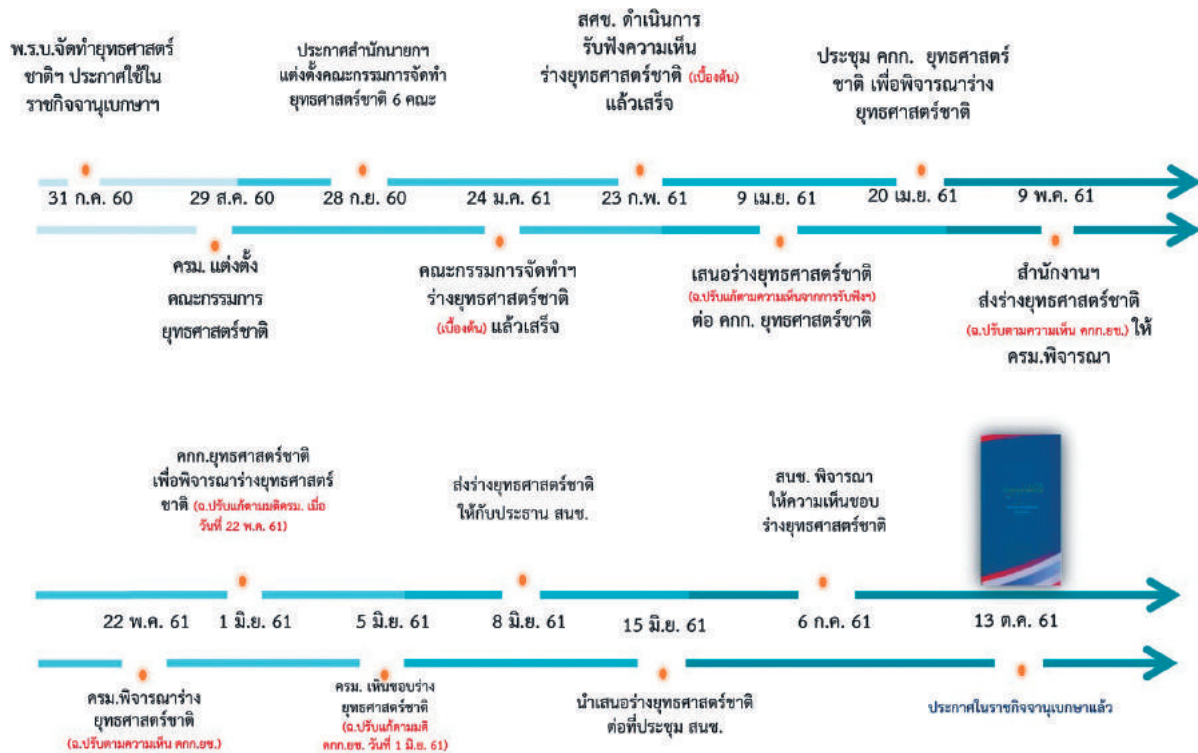
กระบวนการในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติ

(ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติได้ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561 และสภานิติบัญญัติแห่งชาติรับทราบเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2561 และทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศใช้แล้วเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2561

กรอบระยะเวลาการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ตาม พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ

6 ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

วิสัยทัศน์ประเทศของยุทธศาสตร์ชาติ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ด้วยการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ความสามารถในการแข่งขัน การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม

เพื่อให้ประเทศสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายดังกล่าว จึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาวรวม 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านความมั่นคง (2) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีจุดเด่น ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการ สภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อย มีการมุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ในทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ และประเทศต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มุ่งการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับปรุงแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เน้นการพัฒนาคนในทุกด้านและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มุ่งการดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนประเทศ โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยภาครัฐให้หลักประกันว่าประชาชนทุกคนจะสามารถเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไป

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มุ่งปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ และปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้างเชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัยยัสต์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบ

นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย เป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ อำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐ ที่สามารถจูงใจและดึงดูดให้คนดีคนเก่งเข้าร่วมพลังการทำงาน ที่มีความมุ่งมั่น และมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์แต่ละยุทธศาสตร์นั้นมีจุดเด่นในการพัฒนาประเทศที่แตกต่างกันออกไป แต่ทุกยุทธศาสตร์ต่างมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน และมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระบบ eMENSCR... ติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

ประชาชนทั่วไปสามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring Evaluation National Strategy & Country Reform: eMENSCR) ซึ่งเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ สศช. ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC: National Electronics and Computer Technology Center) เป็นผู้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงแผนการปฏิรูปประเทศ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

หลักการของระบบ eMENSCR

ระบบสารสนเทศที่ใช้ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานผ่านแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยเป็นระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้อย่างบูรณาการ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: EMENSCR)

เป็นระบบ Paperless System เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

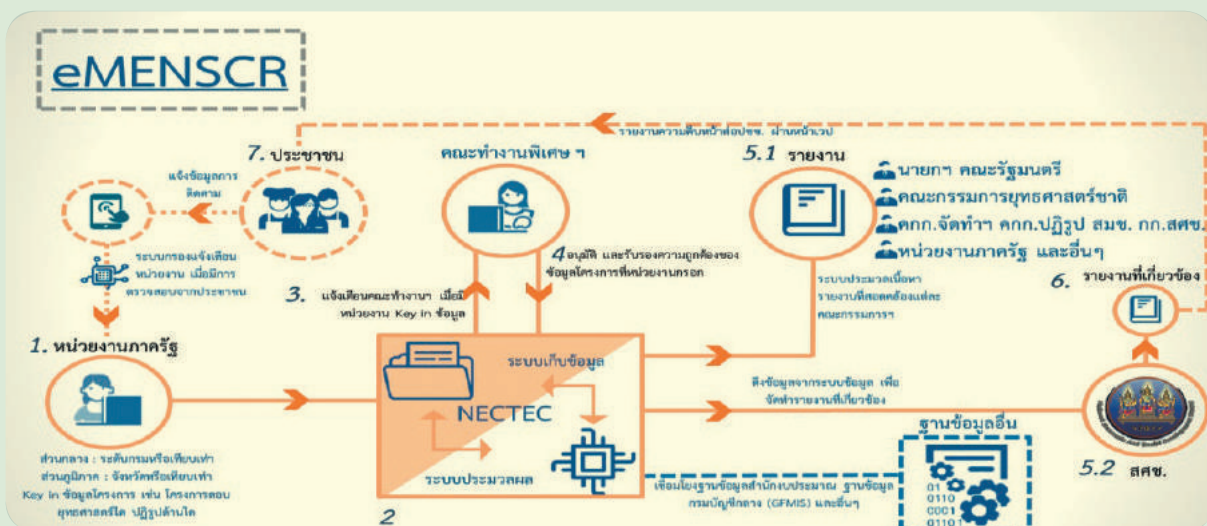
สามารถเผยแพร่รายงานสรุปผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบ ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามประเมินผล

เป็นระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นบูรณาการ

ช่วยลดต้นทุนการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยลดภาระการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการชี้แจงต่างๆ ของหน่วยงาน

eMENSCR นับเป็นแพลตฟอร์มกลางของการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยหน่วยงานและส่วนราชการต่าง ๆ จะนำข้อมูลรายงานตามแบบรายงาน ประกอบด้วย ข้อมูลแผนงาน/โครงการ/การดำเนินการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งผลการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะทางแก้ไขเข้าสู่ระบบฯ เป็นรายไตรมาส การกรอกข้อมูลเข้าสู่ระบบ eMENSCR จะเห็นการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ และนำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อหากิจกรรม/แผนงาน/โครงการที่ยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ สามารถตรวจสอบผลการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบ ประกอบกับระบบ eMENSCR จะช่วยให้ สศช. สามารถประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

23 แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2562 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่ง สศช. ได้ปรับปรุงตามความเห็นของคณะกรรมการให้มีความสมบูรณ์ และครอบคลุม โดยประกอบด้วย 23 แผน ได้แก่ (1) ความมั่นคง (2) การต่างประเทศ (3) การเกษตร (4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (5) การท่องเที่ยว (6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (7) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล (8) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (9) เศรษฐกิจพิเศษ (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (12) การพัฒนาการเรียนรู้ (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (14) ศักยภาพการกีฬา (15) พลังทางสังคม (16) เศรษฐกิจฐานราก (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

ที่ประชุมได้มอบหมายให้ สศช. ปรับปรุงในรายละเอียดตามความเห็นของคณะกรรมการเพื่อประกอบการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา อาทิ การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสม ยืดหยุ่นและสามารถปฏิบัติได้จริง การคำนึงถึงกรอบวินัยทางการเงินการคลังของประเทศ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาประชาชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมสามารถพึ่งพาตนเองได้ และแนวทางการสร้างการรับรู้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศไทยกลายเป็นประเทศรายได้สูง
เศรษฐกิจและสังคม พัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน

15 ประเด็นพัฒนาเร่งด่วนในช่วง 5 ปีแรก

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้เห็นชอบในหลักการแผนงาน/โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนในช่วงระยะ 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติใน 15 ประเด็น จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) การแก้ไขปัญหาพื้นฐานของประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็งในเชิงโครงสร้างและการบริหารจัดการ รวมทั้งสามารถต่อยอดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต่อไปได้ (2) การดูแลยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้านต่าง ๆ มีความพอเพียงและสามารถพึ่งพาตนเองได้ (3) การรองรับการเจริญเติบโตอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพื้นที่เศรษฐกิจเป้าหมายอย่างเป็นระบบ ดึงดูดและรองรับการเจริญเติบโตให้กับประเทศ และ (4) การสร้างรายได้ให้กับประเทศ เพื่อขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจที่สำคัญบนฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ประสานแจ้งแผนงาน/โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนฯ เพิ่มเติมให้ สศช. เพื่อพิจารณาและประสานสำนักงบประมาณในการดำเนินการเพื่อใช้เป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2563 รวมทั้งให้ส่วนราชการปรับการดำเนินงานของหน่วยงานประจำปีงบประมาณ 2562 ที่ได้รับการจัดสรรแต่ยังไม่ได้มีการเบิกจ่ายให้มีความสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนในช่วงระยะ 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติใน 15 ประเด็น

สร้างการตระหนักรู้... สู่การเป็นหุ้นส่วน การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

สำนักงานฯ เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารสร้างการตระหนักรู้และขยายหุ้นส่วนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติกับประชาชนหลากหลายกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชน นิสิต นักศึกษาที่จะเป็นอนาคตของชาติ จึงได้ประสานสถาบันการศึกษาในการสร้างการตระหนักรู้ต่อยุทธศาสตร์ชาติ และชักชวนให้ส่งข้อเสนอการดำเนินงานที่เหมาะสมของสถาบันผ่านโครงการประกวดต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะก่อให้เกิดการสร้างการตระหนักรู้และความเข้าใจในกลุ่มเยาวชน นิสิต นักศึกษา ผ่านการผลิตชิ้นงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

และจะช่วยให้เกิดความรู้สึกของการมีส่วนร่วมและกระตุ้นให้เกิดความต้องการในการเข้ามาเป็นหุ้นส่วนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

กลุ่มต่อมาคือกลุ่มประชาชนทั่วไปและประชากรวัยแรงงาน สศช. ได้ดำเนินการสร้างการตระหนักรู้และความเข้าใจต่อยุทธศาสตร์ชาติสำหรับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว โดยเน้นรูปแบบการสื่อสารที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย เช่น การจัดทำสื่อวีดิทัศน์ในรูปแบบโมชั่นกราฟฟิก (Motion Graphic) สำหรับการสร้างการรับรู้ในยุทธศาสตร์ชาติ การจัดทำแผ่นพับอินโฟกราฟิก (Infographics) 3 ฉบับ สำหรับการสร้างการตระหนักรู้และความเข้าใจในกลุ่มข้าราชการ กลุ่มประชาชน และกลุ่มนักธุรกิจเอกชน และการจัดทำเอกสารแผ่นพับฉบับประชาชนที่เข้าใจง่าย เพื่อสร้างการรับรู้แก่ประชาชน

นอกจากนี้ยังได้สร้างการรับรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติให้กับผู้บกพร่องทางการเห็น การแปลยุทธศาสตร์ชาติเป็นอักษรเบรลล์ พร้อมทั้งการจัดทำไฟล์เสียงประกอบ ซึ่งการที่ประชาชนเข้าใจและตระหนักถึงผลประโยชน์ที่ประเทศจะได้รับจากการมียุทธศาสตร์ชาติ จะช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และมีความเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกันต่อไป

ในช่วงปลายเดือนมกราคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2562 สศช. ได้จัดงานมหกรรมยุทธศาสตร์ชาติ BIGBANG “อนาคตไทย อนาคตเรา : Our Country Our Future” เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจต่อยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้านแก่ประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ โดยภายในงานมีกิจกรรมที่น่าสนใจ ประกอบด้วย นิทรรศการและสื่อผสมต่าง ๆ เล่าถึงความจำเป็นที่ต้องจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ภาพรวมยุทธศาสตร์ชาติ ประโยชน์ที่ประชาชนแต่ละช่วงวัยจะได้รับจากการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ และการสรุปภาพจำ แสดงให้เห็นความสุขทั้ง 6 ด้าน ทั้งความสุขจากความปลอดภัย ความพอเพียง สุขกายใจ ปัญญา สุขจากความเสมอภาค สุขยั่งยืน และสุขบริการ

ทุกภาคส่วนร่วมจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่ประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

กว่าจะสำเร็จเป็นยุทธศาสตร์ชาติ ทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้มีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เริ่มตั้งแต่การจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ที่เปิดให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ซึ่งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 คณะได้นำผลการรับฟังความเห็นมาประกอบการจัดทำ ร่างยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ในขั้นตอนการจัดทำแผนแม่บท ซึ่งเป็นการถอดรหัสยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อแปลงไปสู่การปฏิบัติที่มีความชัดเจน ได้เปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลประกอบการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ นอกจากนี้ สศช. ได้จัดการประชุมประจำปี 2561 ในหัวข้อ “ยุทธศาสตร์ชาติ อนาคตไทย อนาคตเรา” เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ตัวแทนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการกว่า 3,000 คน ร่วมระดมความคิดเห็นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แต่ละด้านและให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการจัดทำแผนแม่บท เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในมิติต่าง ๆ อย่างบูรณาการร่วมกัน ซึ่งได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปประกอบการเตรียมการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสมบูรณ์ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

นับว่าทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จนถึงขั้นตอนการจัดทำแผนแม่บทของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ ประชาชนทั่วไปยังสามารถติดตามการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติได้จากระบบ eMENSCH ที่มีการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานทุกไตรมาสอีกด้วย

จึงขอเชิญคนไทยทุกคนเข้ามาร่วมพลังขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปด้วยกัน เพื่อนำพาประเทศของเราเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตลอดไป

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ฉบับ ประเด็น

ประเด็นแผนแม่บททั้ง 23 ฉบับ เป็นการกำหนดประเด็นในลักษณะที่มีความบูรณาการ และเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง (Cross Issue) และประเด็นการพัฒนาจะไม่มี ความซ้ำซ้อนกันระหว่างแผนแม่บทเพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำแผนแม่บทไปใช้ในทางปฏิบัติได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการเกิดความสับสน

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

ยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน

○ เป้าหมายการพัฒนาประเทศ

1 ด้านความมั่นคง

1. ประชาชนอยู่ดี กันดี และมีความสุข
2. บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
3. กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง
4. ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
5. การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
2. ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1. คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
2. สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

1. สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
2. กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศในทุกระดับ
3. เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1. อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
2. พัฒนาและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบจากการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศ
3. ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ
4. ยกกระดับกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1. ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
2. ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
3. ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
4. กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

1

ความมั่นคง

2

การสร้างความสามารถ
ในการแข่งขัน

6

การปรับสมดุลและพัฒนาระบบ
บริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

3

การพัฒนาและเสริมสร้าง
ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

5

การสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม

4

การสร้างโอกาส
และความเสมอภาคทางสังคม

พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร

ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

“

เป้าหมายสำคัญสูงสุดของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในภาพรวมระยะ 20 ปี ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “**ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข**” โดยมุ่งเน้นที่การบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย มีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตลอดจนปลูกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ พร้อมพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้สามารถบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงได้อย่างเป็นระบบ การบูรณาการกลไกการแก้ไขปัญหาวงทั้งส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมีมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล ไปจนถึงการปรับปรุงกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง รวมไปถึงกลไกป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงให้มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และสามารถบูรณาการการดำเนินงานได้อย่างแท้จริง

”

ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีสุข

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

บทนำ

ประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมาจนถึงล่าสุดในปัจจุบัน ยังไม่ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว ตลอดถึงยุทธศาสตร์ที่จะขับเคลื่อนประเทศไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าว อันส่งผลให้การบริหารราชการแผ่นดินขาดการบูรณาการและต่อเนื่อง ทำให้สูญเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญ เราจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมี “ยุทธศาสตร์ชาติ” เป็นแกนหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อปรับบริบทแวดล้อมและโครงสร้างทางด้านต่าง ๆ ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดถึงความมั่นคงของประเทศ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับภูมิทัศน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้เร็ว รับมือได้กับความเสี่ยงและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมทั้งสามารถรักษาผลประโยชน์ทั้งปวงของชาติ และสร้างประโยชน์สุข ความมั่นคง มั่งคั่ง ให้กับคนในชาติได้อย่างยั่งยืน

ในส่วนมิติด้านความมั่นคง กรอบแนวคิดปัจจุบันเรียกกันว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม” (Comprehensive Security) ซึ่งได้มีการขยายขอบเขตความมั่นคงของชาติ ให้ครอบคลุมเกี่ยวพันกับมิติต่าง ๆ ในทุกด้านทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การทหาร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ไปจนถึงประเด็นสำคัญต่าง ๆ เช่น พลังงาน อาหาร และน้ำ ด้วยเหตุดังกล่าว ในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์อย่างครอบคลุมทุกมิติ “ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง” จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญขึ้น

อย่างบูรณาการสำหรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป อันประกอบด้วย 1) การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศมีความสงบเรียบร้อยและสันติสุข 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ การขาดเสถียรภาพทางการเมือง ความไม่สงบในบางพื้นที่ ตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบพลิกผัน การแข่งขันทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรม

และการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ 3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงาน ด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้มีความพร้อมและเพียงพอในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ 4) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบสันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน และ 5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดอย่างแท้จริง

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มี ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล สำหรับใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายสำคัญในอนาคตดังกล่าว โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่พึงประสงค์ของประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พร้อมทั้งได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะยาวเป็น “ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี” ที่ประกอบด้วยยุทธศาสตร์สำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ในส่วนของ “ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง” มีสาระสำคัญเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบด้วย 5 เป้าหมาย และ 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

เป้าหมาย: ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงมีเป้าหมายการพัฒนาในภาพรวมระยะ 20 ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยมีเป้าหมายย่อยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จดังกล่าวอีก รวม 5 ประการ คือ

เป้าหมายที่ 1 ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข โดยใช้ “ความสุขของประชากรไทย” เป็นตัวชี้วัดหลัก

เป้าหมายที่ 2 บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ โดยใช้ “ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ” เป็นตัวชี้วัดหลัก

เป้าหมายที่ 3 กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยใช้ “ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง” เป็นตัวชี้วัดหลัก

เป้าหมายที่ 4 ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศ โดยใช้ “บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ” เป็นตัวชี้วัดหลัก และ

เป้าหมายที่ 5 การบริหารจัดการความมั่นคง มีผลสำเร็จเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ “ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม” เป็นตัวชี้วัดหลัก

สำหรับ 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ “**การรักษาความสงบภายในประเทศ**” เพื่อสร้างเสริมความสงบสุข เรียบร้อย ตลอดถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้เกิดขึ้นกับประชาชนและประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคงเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคี โปร่งใส และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พร้อมทั้งจะเข้าร่วมแก้ไขปัญหาทั้งปวงของชาติ โดยในประเด็นนี้จะมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ รวม 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 การพัฒนาและเสริมสร้างคน ในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องความมั่นคงและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง

ประการที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ

ประการที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ประการที่ 4 การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกัน และขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ “การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง” เพื่อแก้ไขปัญหาค้างคาที่มีอยู่ให้หมดไป รวมทั้งป้องกันปัญหาใหม่ไม่ให้เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุกด้านดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องราบรื่น ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป โดยในประเด็นนี้มีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 คือ การแก้ไขปัญหาค้างคาความมั่นคงในปัจจุบันอย่างจริงจังจนยุติลงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ

ประการที่ 2 คือ การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาค้างคาอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาค้างคาได้ทันที่ก่อนที่จะลุกลามต่อไป

ประการที่ 3 คือ การสร้างความปลอดภัย และความสันติสุขอย่างถาวรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประการที่ 4 คือ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเล

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ “การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ” เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ สามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ได้อย่างสมบูรณ์และบูรณาการ โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 คือ การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่ 2 คือ การพัฒนาและฝึกกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ

ประการที่ 3 คือ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

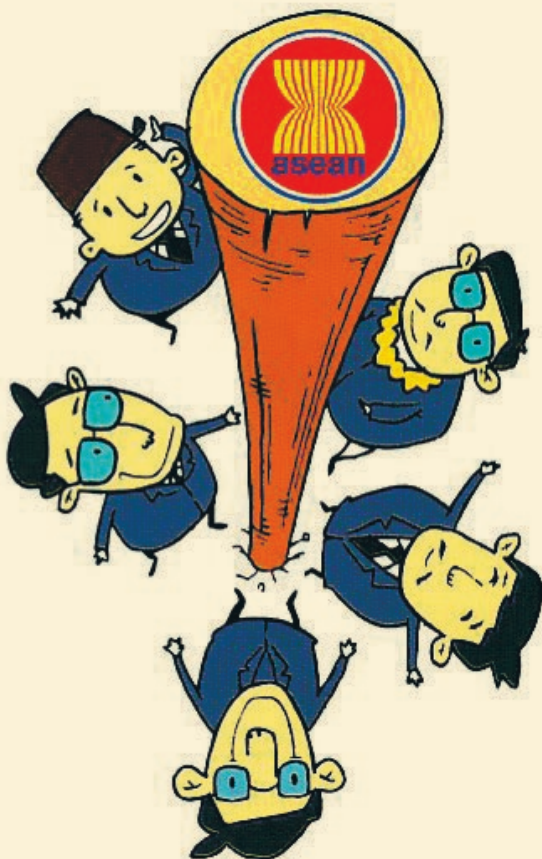

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ “การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาคีรัฐและที่มิใช่ภาครัฐ” เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง ตลอดจนความเจริญก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และประชาคมโลก อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาร่วมกันได้ โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ

ประการที่ 2 การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

ประการที่ 3 การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาคีรัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

5. ประเด็นยุทธศาสตร์ “การพัฒนาглоการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม” เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริง เป็นรูปธรรม จนทำให้ทุกภาคส่วนเกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม

ประการที่ 2 การบริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ

ประการที่ 3 การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ซึ่งรายละเอียดทั้งหมดได้ปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติฉบับสมบูรณ์ที่ได้ประกาศใช้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ ในปัจจุบันคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทรองรับยุทธศาสตร์ชาติ ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อกำหนดกรอบแนวความคิดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมสำคัญที่จะต้องดำเนินการให้บังเกิดผลที่เป็นรูปธรรมในห้วงระยะเวลา 5 - 10 - 15 - 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) สำหรับให้ส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนของส่วนราชการตนเอง และลงมือปฏิบัติให้บรรลุตามเจตนารมณ์และเป้าหมายต่าง ๆ ที่ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดเอาไว้ต่อไป

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนด ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ จะเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน อันประกอบด้วย

1) **รัฐบาล/ส่วนราชการต่าง ๆ** ที่ต้องมีการให้ความสำคัญ มอบนโยบายอย่างชัดเจน รวมถึงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทและแผนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

2) **กระทรวง ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** จะต้องมีการสรุปปัญหาให้ชัดเจน มีการจัดลำดับความเร่งด่วน พร้อมจัดทำแนวคิด แผนรองรับและแผนแก้ไขปัญหาดังกล่าวในรูปแบบแผนงาน/โครงการ งบประมาณ กลไก วิธีการ ขั้นตอน ตลอดจนหน่วยรับผิดชอบ อย่างบูรณาการ มีการระบุผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด ทุก ๆ 5 ปี อย่างชัดเจน

3) **หน่วยงานด้านความมั่นคงต่าง ๆ (สมช. กต. มท. ยธ. ดศ. กท. กอ.รมน. ศรชล. ฯลฯ)** มีการจัดทำแผนแบบบูรณาการ ตามที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงกำหนด มีแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย แผนปฏิบัติการ ตลอดจนแผนงาน/โครงการ รองรับทุกระดับอย่างเป็นระบบชัดเจน และสุดท้าย

4) **คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง** จะต้องสามารถให้กรอบแนวคิด เป้าหมาย ตัวชี้วัดทุกระยะ (5 - 10 - 15 - 20 ปี) ได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินการกระบวนการจัดทำแผนที่เป็นมาตรฐานได้อย่างแท้จริง และบูรณาการ ตลอดจนสามารถให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

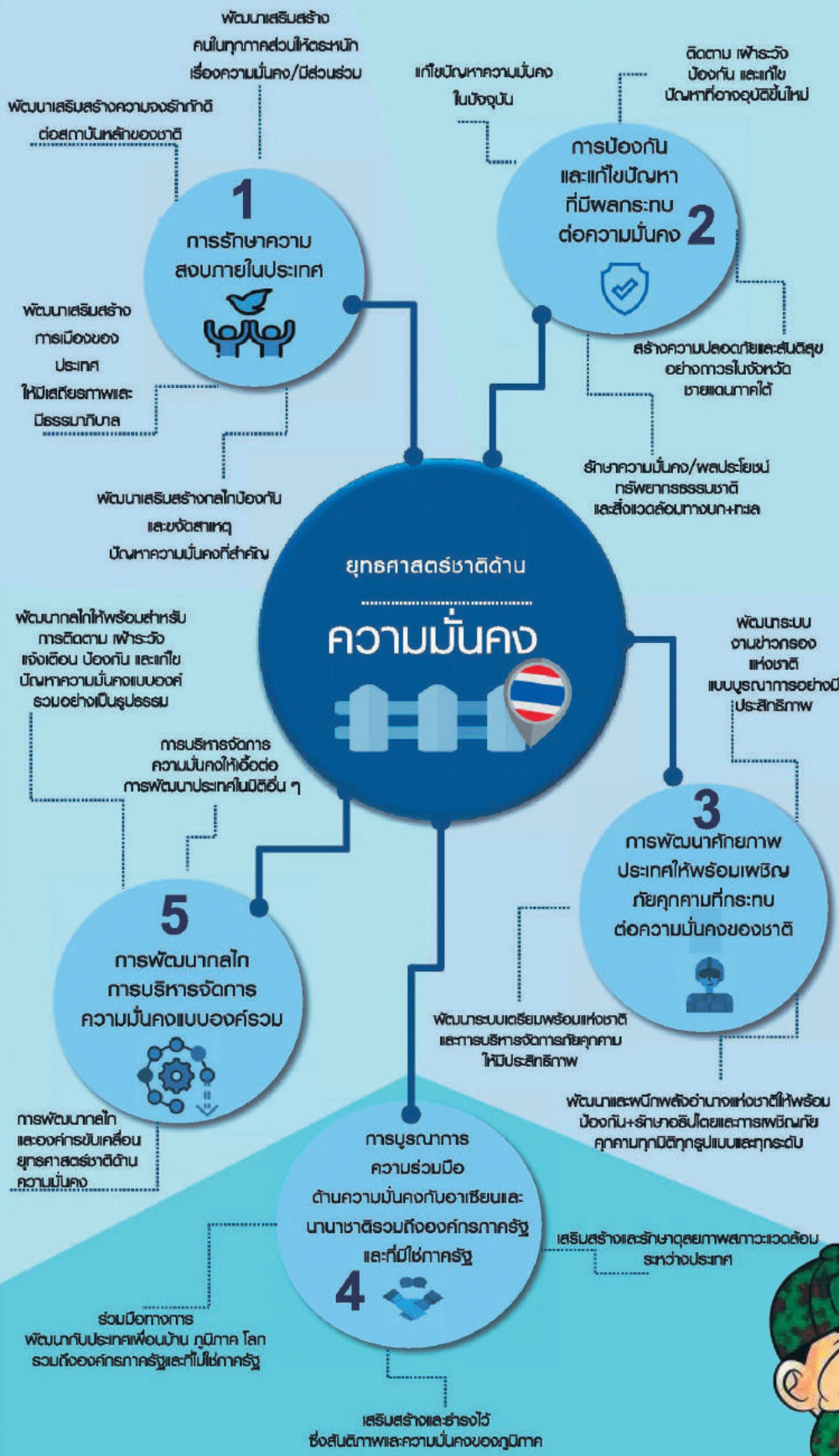

ประโยชน์ ที่จะได้รับอย่างเป็นรูปธรรม

ในท้ายที่สุด ความสำเร็จของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ระยะ 20 ปี ดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมด ข้างต้นจนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด จะได้นำพาประเทศไทยและประชาชนคนไทยทั้งปวงให้เจริญก้าวหน้าร่วมกันไป บนเส้นทางสู่ความสำเร็จที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้เป็นเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของประเทศ โดยประเทศไทยจะเกิดความมั่นคงอย่างชัดเจน ขณะที่ประชาชนก็จะมีความสุขอย่างเป็นรูปธรรมยั่งยืนสืบไป

ดร.สทิติย์ ลิมพวงศ์พันธ์ุ

ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

“

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป็นฟันเฟืองหลักในเสาของ “มั่งคั่ง” ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ ถ้าัวเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ประชาชนมีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นพร้อมทั้งมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมเพื่อเศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน ให้บรรลุวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในระยะ 20 ปีข้างหน้า

การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศจำเป็นต้องพลิกฟื้นและใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่เป็นเลิศของไทย คือ ความได้เปรียบของทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ความหลากหลายทางชีวภาพ อัตลักษณ์ ทุนทางวัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์อันโดดเด่นของไทย ควบคู่ไปกับการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการทุกระดับ ปรับโมเดลธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จึงให้ความสำคัญกับการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรและผลิตภาพการผลิต ทั้งในพืช ปศุสัตว์ และประมง ผ่านการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร และเชื่อมโยงภาคการเกษตรให้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่า รวมทั้งการพัฒนาต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพของประเทศ (S-curve) และสร้างโอกาสในทุกอุตสาหกรรมให้ปรับตัวและสร้างศักยภาพใหม่ ผ่านการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และนวัตกรรม ที่พัฒนาจนสามารถเกิดเป็นเทคโนโลยีและนวัตกรรมของตนเอง ตลอดจนการพัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพและคงไว้ซึ่งจุดแข็งอันเป็นเอกลักษณ์ของไทยและให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือการกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ การลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การสร้างและพัฒนาเชิงพื้นที่อันเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยเฉพาะเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) นับเป็นการวางรากฐานทางเศรษฐกิจที่จำเป็น อันจะส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมในการยกระดับศักยภาพภาคการผลิตและบริการของประเทศ ทั้งนี้ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจะไม่สามารถบรรลุผลได้ หากขาดการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการทุกระดับ ครอบคลุมผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในทุกสาขา ให้เป็นผู้ประกอบการอัจฉริยะที่ทันต่อบริบททางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ท้ายที่สุด ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คือ การสร้างความเข้มแข็งและยืดหยุ่นบนฐานความสามารถของคนไทยและประเทศไทย อันเป็นการติดอาวุธแห่งศักยภาพพร้อมกับการเสริมเกราะป้องกันภัยในเวทีโลก อีกทั้งภายใต้บริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและบางกรณีไม่อาจคาดการณ์ได้ จึงจำเป็นต้องมีการประเมิน ทบทวน และปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การพัฒนอย่างเป็นพลวัต เพื่อให้ไทยมีความสามารถในการแข่งขันที่แข็งแกร่งและโดดเด่นในระดับสากล

”

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน

ยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติ

โครงสร้างพื้นฐาน
เชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก

สร้างความหลากหลาย
ด้านการท่องเที่ยว

พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐาน
ผู้ประกอบการยุคใหม่

การเกษตรสร้างมูลค่า

อุตสาหกรรมและ
บริการแห่งอนาคต

ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว
เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

เศรษฐกิจไทยแกร่ง แข่งขันได้ในเวทีโลก

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

สถานการณ์ และแนวโน้ม ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและก่อตัวสู่อนาคต ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง กรอบความคิด และวิถีปฏิบัติของสังคมโลก ทั้งโครงสร้างค่านิยมการเมืองที่กระแสของความ เป็นชาตินิยม ไม่จำเป็นต้องสอดคล้อง กับกระแสโลกาภิวัตน์เสมอไป ดังเช่นที่เกิดขึ้น มาแล้วก่อนหน้านี้หลายกรณีทั้งในสหรัฐอเมริกา และยุโรป โครงสร้างดุลอำนาจทางการเมือง ของโลกที่ผันแปรตามอำนาจทางเศรษฐกิจ โครงสร้างภาคการผลิตที่ลดและเลิกพึ่งพา ทุนการผลิตตามแบบอุตสาหกรรมเดิม มาสู่เทคโนโลยี นวัตกรรม และดิจิทัล กระทั่ง แรงงานก็ถูกทดแทนด้วยปัญญาประดิษฐ์ และหุ่นยนต์ รวมถึงโครงสร้างการค้าที่หันไป อยู่บนโลกออนไลน์มากขึ้น ส่งผลให้หลายธุรกิจ ล่มสลายลง

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยก็มีอาจหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ซับซ้อนนี้ และจำเป็นต้องปรับตัวโดยเร่งด่วน เพราะสมการความสำเร็จแบบเดิม ๆ คือ แรงงานราคาถูก และการหยิบยืมเทคโนโลยีจากประเทศอื่น ใช้ไม่ได้อีกต่อไปแล้วบนความท้าทายนี้ ในขณะที่การเตรียมตัวในเส้นทางการพัฒนา ในมิติต่าง ๆ กำลังดำเนินไป ในการเดินทางสู่อนาคต ประเทศไทยต้อง สำนวความเป็นไปได้ของศักยภาพ ข้อจำกัด และเป้าหมายที่มุ่งหวัง เพื่อวางยุทธศาสตร์ให้การเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมไทยเป็นไป อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ ภายใต้บริบทของไทย ที่สอดคล้องกับกติกาสากล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จึงมุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติ ตั้งแต่การสร้างพื้นฐานที่มั่นคงของประเทศ การพัฒนาที่สมดุลในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการขยายตัวของเศรษฐกิจ การกินดีอยู่ดีและรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชาชน ควบคู่กับการขยายโอกาสของประเทศไทยในเวทีโลก ตลอดจนการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ดีขึ้นในเวทีสากล โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ประเทศไทยสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นในเวทีโลก ทั้งนี้ ประเด็นการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย 5 ประเด็น ดังนี้

① **การเกษตรสร้างมูลค่า** ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มเน้นเกษตรคุณภาพสูง และขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

② **อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต** อุตสาหกรรมและบริการไทยต้องพร้อมรับมือและสร้างโอกาสจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ที่เป็นผลของการหล่อหลอมเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีทางกายภาพเข้าด้วยกัน ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพื้นฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและบริการโดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคตทั้งอุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ และอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

④ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทย ในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและรุนแรง โครงสร้างพื้นฐานจะครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก

③ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ทั้งนี้ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างประทับใจ ตลอดการท่องเที่ยวจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำและแนะนำต่อ

⑤ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีนวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจ นวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพธุรกิจ

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันเป็นยุทธศาสตร์ที่จะขับเคลื่อนให้ประเทศไทยพ้นกับดักจากประเทศรายได้ปานกลางเป็นประเทศพัฒนาแล้ว สามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ รวมถึงขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ตลอดจนยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีของคนไทย ดังนี้ (1) เกษตรกรรมรายได้สูงขึ้นจากการเพิ่มผลผลิตการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร

(2) ผู้ประกอบการ SMEs วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน สามารถปรับโมเดลธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต สามารถประกอบและขยายธุรกิจได้เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมและสร้างปัจจัยสนับสนุนทางธุรกิจของภาครัฐ เช่น โอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจ และการเข้าสู่ตลาด เป็นต้น (3) ผู้ประกอบการขนาดใหญ่และธุรกิจข้ามชาติ มีการลงทุน และเชื่อมต่อห่วงโซ่การผลิตกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก สามารถประกอบธุรกิจได้อย่างสะดวกจากการปรับบทบาทของภาครัฐ (4) แรงงาน มีการจ้างงานทั้งในภาคการผลิต บริการ การท่องเที่ยว อันเกิดจากการลงทุนของผู้ประกอบการทุกขนาด และ (5) ประชาชน มีโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้าและบริการ การท่องเที่ยว

ร่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ถือเป็นแผนระดับ 2 มีกรอบระยะเวลาดำเนินการ 20 ปี แบ่งช่วงระยะเวลาการพัฒนาเป็นช่วงละ 5 ปี โดยสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทการพัฒนาประเทศได้ ทั้งนี้ แผนแม่บทฯ จะใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของส่วนราชการ ดังนั้น ส่วนราชการต่าง ๆ จึงต้องจัดทำแผนของหน่วยงานซึ่งเป็นแผนระดับ 3 ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นร่างแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสามารถในการแข่งขันในเบื้องต้น ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่

1. การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ มีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนา มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย 6 แผนย่อย ดังนี้ (1) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ที่มีการใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร (2) เกษตรปลอดภัย ที่มีการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย (3) เกษตรชีวภาพ เป็นการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพในการสร้างมูลค่า (4) เกษตรแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร (5) เกษตรอัจฉริยะ ที่อาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและ (6) ระบบนิเวศการเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนา มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง

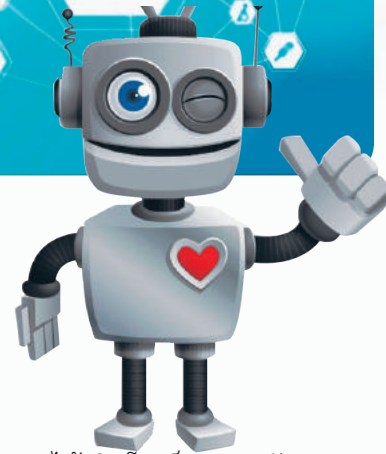

2. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

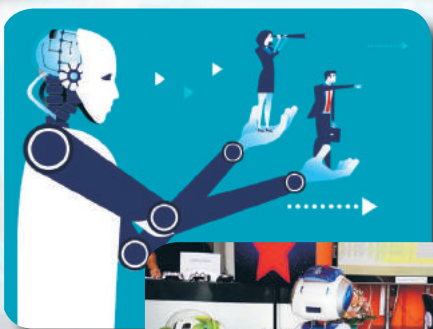
ให้ความสำคัญกับการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมอนาคต การพัฒนาเป็นองค์รวมและการสร้างระบบนิเวศให้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยในระยะแรกจะเน้นการสร้างรากฐานของอุตสาหกรรมและบริการและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมและบริการ ทั้งด้านบุคลากร การสร้างนวัตกรรม การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ในขณะเดียวกันต้องพัฒนาต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมและบริการเดิมที่

มีความเข้มแข็ง และสร้างโอกาสให้ทุกอุตสาหกรรมในการปรับตัว และสร้างศักยภาพใหม่ ในระยะต่อไปจะเป็นการสนับสนุนให้

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตได้เติบโตเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจไทย สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมของตนเอง ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากต่างประเทศ และเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศไทยมีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก ประกอบด้วย 6 แผนย่อย ดังนี้ (1) อุตสาหกรรมชีวภาพ ให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบชีวภาพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (2) อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร เพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในทุกมิติเพื่อรองรับความต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ (3) อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ (4) อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม ให้ความสำคัญกับการผลักดันการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมขนส่งไปสู่ระบบไฟฟ้าอัจฉริยะ (5) อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพเชิงเศรษฐกิจเพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ (6) ระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต สนับสนุนการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า

3. การท่องเที่ยว ในระยะแรกได้ให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง วางรากฐานด้านการท่องเที่ยวที่เน้นมาตรฐานและคุณภาพระดับสากล สิ่งสำคัญที่สุดคือการสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดความปลอดภัย และไม่ให้นักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบ แล้วจึงกระจายการท่องเที่ยวทั้งในมิติของพื้นที่ และรายได้สู่ชุมชน ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของการท่องเที่ยวคือการเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย ประกอบด้วย 6 แผนย่อย ดังนี้ (1) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม มุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม ผสมกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (2) การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ส่งเสริม

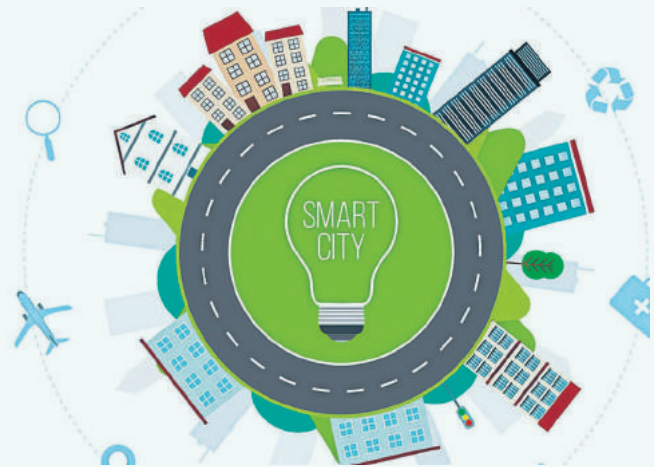

ให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (3) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เน้นสร้างความแตกต่างและความเป็นเอกลักษณ์จากการให้บริการตามแบบอย่างความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล (4) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการท่องเที่ยวไทย (5) การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ยกกระดับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคอาเซียน และ (6) การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวไทย

4. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ มุ่งเป้าการพัฒนา

เมืองน่าอยู่ในทุกภาคของประเทศ เพื่อเป็นศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งจ้างงานและที่อยู่อาศัย รวมทั้งพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ท้องถิ่นและศักยภาพของเมือง โดยมีระบบการบริหารจัดการ เมืองที่มีประสิทธิภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถ รองรับความต้องการของคนทุกกลุ่ม รวมทั้งมีการจัดการ สิ่งแวดล้อมที่ดี และเป็นเมืองที่มีความยืดหยุ่นซึ่งสามารถ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี โดยใช้ศักยภาพและโอกาสของแต่ละเมือง และมีการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งให้ความสำคัญ กับผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง และการผลักดันการ พัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะในพื้นที่ที่มีความพร้อมในการพัฒนา โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ดังนี้ (1) การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (2) จัดทำ แผนผังภูมิโนเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมิโนเวศอย่างเป็นเอกภาพ

5. โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

เป็นรากฐานที่สำคัญของการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วย 3 แผนย่อย ดังนี้ (1) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขนส่งทางรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งของประเทศและรองรับการเชื่อมโยงกับการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและศูนย์บริการโลจิสติกส์ในรูปแบบต่าง ๆ (2) โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน โดยจัดหาพลังงานและระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานให้รองรับความต้องการใช้พลังงานของประเทศ และมีการกระจายชนิดของเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (3) โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ทั้งในส่วนของโครงข่ายสื่อสารหลักภายในประเทศและระหว่างประเทศให้สามารถบริการได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ สอดรับกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านดิจิทัล สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

6. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ การขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะ 20 ปีข้างหน้า จำเป็นต้องสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวหน้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต และความเข้มแข็งของผู้ประกอบการจะช่วยให้ประเทศสามารถแข่งขันในระดับเวทีการค้าโลกได้ โดยผู้ประกอบการยุคใหม่จะต้องมีทักษะแห่งอนาคตที่มีความพร้อมทางด้านทัศนคติ ทักษะความสามารถ และความรู้ สำหรับการรับมือกับการแข่งขันที่จะรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีได้ ประกอบด้วย

4 แผนย่อย ดังนี้ (1) การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ (2) สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน (3) สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด (4) สร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

7. เขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้ไทยกลับมามีการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นและหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลาง เขตเศรษฐกิจพิเศษจึงเป็นโครงการสำคัญที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของไทย ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย 3 แผนย่อย ดังนี้ (1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) เขตพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และ (3) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สำคัญ และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบันไปสู่ภาคการผลิตและบริการแห่งอนาคตที่มีศักยภาพ

ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร

ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง

ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

“

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความสูง และนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมซึ่งเป็นเป้าหมายในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติ ปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นสถาบันหลักที่มีความเข้มแข็ง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ มีความสูงบนพื้นฐานของความพอเพียง มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เน้นให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ ควบคู่กับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4 ด้าน ได้แก่

- **ใจ** มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ รักชาติ ศาสนา คุณธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีจิตสำนึกของความเป็นไทย รู้จักการพึ่งตนเอง รักความเป็นไทย เข้าใจสังคมไทยและสังคมโลก ยอมรับความแตกต่าง มีความเคร่งครัดและปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายของสังคม
- **สติปัญญา** มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษภาษาท้องถิ่น มีทักษะชีวิต มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และพึ่งตนเองได้ มีความรู้สามารถหลากหลายด้าน (well-rounded) และความรู้รอบตัวสูง
- **กาย** มีพัฒนาการที่รอบด้านตั้งแต่อยู่ในครรภ์ มีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง รักการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา จัดปัญหาเด็กปฐมวัยได้รับสารอาหารไม่เพียงพอและมีพัฒนาการไม่สมวัย
- **สภาพแวดล้อม** ครอบครัวไทย จะต้องมีความสามารถในการปกป้อง คุ้มครอง ดูแล อบรมบ่มเพาะ สืบสอนเยาวชนในครอบครัว ไม่ยอมรับการทุจริตคอร์รัปชัน ระบบนิเวศที่สนับสนุนครอบครัวในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ และสังคมที่มีความสูง

ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ปัญหาค้นหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของพัฒนาคุณภาพมนุษย์และปัจจัย และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม

”

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

พัฒนาคนในทุกมิติ และทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ

การสร้างศักยภาพการกีฬา
ในการสร้างคุณค่าทางสังคม
และพัฒนาประเทศ

การตระหนักถึงพหุปัญญา
ของมนุษย์ที่หลากหลาย

การปฏิรูปการเรียนรู้ที่
ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง
ในศตวรรษที่ 21

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ
การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ
ทรัพยากรมนุษย์

การปรับเปลี่ยนค่านิยม
และวัฒนธรรม

การเสริมสร้างให้คนไทย
มีสุขภาวะที่ดี

การพัฒนาศักยภาพคน
ตลอดช่วงชีวิต

สังคมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อ
และสนับสนุนต่อการพัฒนาคน
ตลอดช่วงชีวิต

คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ
พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21

คนไทยพัฒนา รากฐานไทยมั่นคง

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดเป้าหมายหลักไว้ 2 ประการ ดังนี้ (1) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และ (2) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวสามารถสะท้อนได้จากตัวชี้วัดการพัฒนาใน 3 ประเด็น คือ (1) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ (3) การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

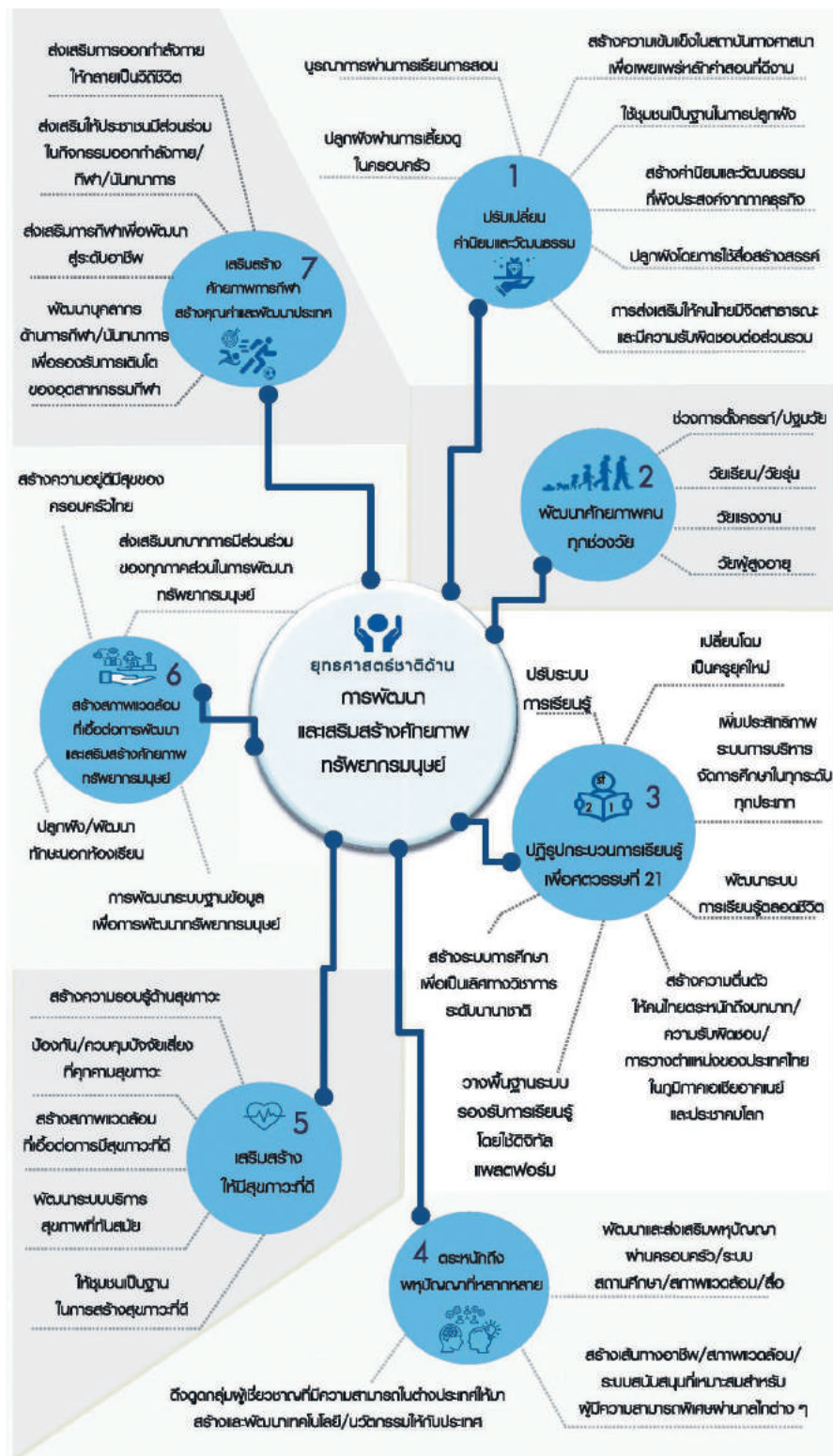
เป้าหมาย “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกร ยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง”

จะอย่างไรให้ได้คนไทยตามเป้าหมาย

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าหมายดังกล่าวข้างต้นไว้ 7 ประเด็น ดังนี้

แผนภาพ ประเด็นการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1. การปรับเปลี่ยนค่านิยม

และวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น ‘วิถี’ การดำเนินชีวิต

2. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิต และการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

4. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

อาทิ ภาษา ตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิตินดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

5. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ ที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีและมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม

6. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่มีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ครอบครัวยุคใหม่และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

7. การเสริมสร้างศักยภาพการศึกษา

ในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

ดังจะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ได้กำหนด**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นตั้งแต่การ “พลิกโฉมพื้นฐาน ต่อยอดสิ่งใหม่ ให้ก้าวไกลเป็นเลิศ และนำสู่ความมั่นคงและยั่งยืน”** โดยให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์ และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับ การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ ที่หลากหลายและการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาพที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็ง อบอุ่นซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริม การเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูล ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเสริมสร้างศักยภาพ การกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศในการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือ ในการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะ ด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

ประโยชน์ที่จะได้จากยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ประชาชนได้หรือไม่

• ประชาชนคนไทย ได้รับการพัฒนาและเสริมศักยภาพให้เป็นคนไทยที่เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม มีความสามารถในการกำกับ ควบคุมตนเอง มีความมุ่งมั่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รังสรรค์สิ่งที่ดี มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความสุข และมีทักษะการครองชีวิตในศตวรรษที่ 21 อย่างสมบูรณ์ มีสมรรถนะของการเป็นแรงงานทักษะสูง (Sophisticated worker) และสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และมีความมั่นคงทางด้านการเงิน มีสมรรถนะเป็นนวัตกรรม (Innovator) นักคิด (Thinker) และผู้ประกอบการ (Entrepreneur) และสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย

• เด็กและเยาวชน ได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด มีนิสัยรักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองตลอดเวลา และความรู้รอบตัวสูง มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 ที่ดีเยี่ยม และมีความสามารถและทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย สามารถนำมาปรับใช้กับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี มีสมรรถนะพื้นฐานในการทำงาน ทักษะการเป็นนักคิด นวัตกรรม และผู้ประกอบการ มีคุณลักษณะของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกมิติ

- ผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพดี มีงานทำ อย่างมั่นคง สามารถสร้างรายได้และพึ่งพาตนเองได้เป็นอย่างดี และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคม ได้รับการยอมรับเป็น สถาบันสังคมผู้สูงวัยที่มีบทบาทในการสนับสนุนการขับเคลื่อน ประเทศ มีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้กับสังคม เป็นผู้สูงวัย ที่มีคุณภาพทั้งด้านกาย ใจ จิตวิญญาณ และสติปัญญา มีคุณลักษณะของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกมิติ

ครอบครัวไทยได้ะไร

- พ่อแม่จะมีความสามารถในการดูแลเลี้ยงดูบุตรและดูแลบุพการีอย่างมีคุณภาพ ให้ความรัก ความอบอุ่น และความมั่นคงให้กับคนในครอบครัวได้เป็นอย่างดี

- ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึก ความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียง มีความมั่นคง ครอบครัวอบอุ่น มีความสุขบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิตของครอบครัวไทยเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

ประเทศได้ะไร

- สังคมไทยมีคนไทยที่มีวินัย คนไทยมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนและสังคม มีความมั่นคง มีความภาคภูมิใจ ในอัตลักษณ์และวิถีความเป็นไทย เป็นสังคมโปร่งใส การทุจริตคอร์รัปชันลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และเป็นสังคม ที่มีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

- มีระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่รองรับโลก ในศตวรรษที่ 21 ที่สมบูรณ์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ ในการยกระดับความรู้ ทักษะอาชีพ และมีระบบสร้างสรรค งานวิจัยที่สอดคล้องกับพลวัตทางประชากรและการเปลี่ยนแปลง ของตลาดแรงงาน และมีส่วนสร้างคนไทยให้มีคุณลักษณะ ของมนุษย์ที่สมบูรณ์

- มีนักวิจัย ผลงานวิจัยและพัฒนา ที่ก่อให้เกิด นวัตกรรมใหม่ๆ ของประเทศที่ส่งผลโดยตรงต่อขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ และตอบสนองความต้องการ ของประเทศและนานาชาติ

ร่างแผนแม่บทเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

สำหรับ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดแผนแม่บทไว้ 5 แผนแม่บท ได้แก่

1. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 แผนย่อย ดังนี้ (1) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี (2) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ (3) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม ตัวอย่างแผนงาน/โครงการสำคัญ อาทิ โครงการรณรงค์สร้างพลเมืองดิจิทัล ร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา โครงการปลูกฝังความมีวินัย ซื่อสัตย์ คุณธรรม จริยธรรม สร้างสำนึกความเป็นพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต และการพัฒนาศักยภาพครอบครัว ภาคประชาสังคม

2. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประกอบด้วย 5 แผนย่อย เพื่อพัฒนาและยกระดับทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ดังนี้ (1) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (2) การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย (3) การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น (4) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน (5) การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ ตัวอย่างแผนงาน/โครงการสำคัญ อาทิ โครงการยกระดับมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก สถานเด็กปฐมวัย โดยมีชุมชนเป็นฐาน โครงการพัฒนาทักษะความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตจำเป็นในอนาคต

3. การพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ได้แก่ (1) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (2) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ตัวอย่างแผนงาน/โครงการสำคัญ อาทิ โครงการพัฒนานวัตกรรมและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นสำหรับศตวรรษที่ 21 โครงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะอาชีพและสร้างผู้ประกอบการยุคใหม่ โครงการพัฒนาระบบครูพี่เลี้ยงเพื่อบ่มเพาะจิตวิญญาณครู และเพิ่มศักยภาพครูให้มีสมรรถนะของครูยุคใหม่ โครงการให้ความรู้พหุปัญญาแก่ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

4. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ได้แก่ (1) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ (2) การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี (3) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย สนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี (4) การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (5) การพัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ตัวอย่างแผนงาน/โครงการสำคัญ อาทิ โครงการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพและสุขภาวะให้แก่ประชาชน และการพัฒนาประเด็นความรู้หลักให้ครอบคลุมประเด็นสุขภาพที่สำคัญของคนทุกกลุ่มวัย โครงการพัฒนาสมรรถนะชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความต้องการ

ด้านสุขภาพ และการกำหนดนโยบาย รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความต้องการด้านสุขภาพ

5. ศักยภาพการกีฬา ประกอบด้วย 3 แผนย่อย ได้แก่ (1) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐาน ให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ (2) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ (3) การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ ตัวอย่างแผนงาน/โครงการสำคัญ อาทิ โครงการพัฒนาและส่งเสริมบทบาทอาสาสมัคร กีฬา นันทนาการ และผู้นำการออกกำลังกายประจำหมู่บ้าน โครงการสนับสนุนการสรรหาและพัฒนานักกีฬาระดับจังหวัด (ช้างเผือก)

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เป็นภารกิจสำคัญของทุกคนและทุกภาคส่วนในสังคมที่จะต้องร่วมพลังกันขับเคลื่อนประเทศไปด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบคลุม ประชาชน ชุมชน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการนำพาการพัฒนา **“คนไทย สังคมไทย และประเทศไทย”** ไปสู่เป้าหมายพร้อมกัน

นายเอ็นนู ชื่อสุวรรณ

ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม

ในปัจจุบัน แม้ประเทศไทยจะหลุดพ้นจากปัญหาความยากจนแล้ว แต่จากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่รวดเร็วของประเทศ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างคนในแต่ละกลุ่มในหลาย ๆ มิติ ทั้งทางด้านรายได้ การเข้าถึงสวัสดิการ หรือบริการทางสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรซึ่งเคยเป็นกำลังหลักของประเทศชาติและเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ขณะเดียวกันก็เป็นกลุ่มที่เปราะบางและมีความเสี่ยงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมมากมาย หรือกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบที่มีแนวโน้มที่จะถูกแทนที่ทั้งจากแรงงานต่างด้าวที่มีมากขึ้น หรือจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ นอกจากนี้ แม้การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค จะมีมากเพียงพอและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ ๆ ของแต่ละภูมิภาค แต่ในบางพื้นที่ที่ห่างไกลก็ยังคงไม่ได้รับการพัฒนาให้เท่าเทียมเท่าที่ควรจะเป็น ทำให้เกิดการโยกย้ายคนจากชนบทเข้ามาในเมืองเพื่อประกอบอาชีพซึ่งมีรายได้ที่ดีกว่า ก่อให้เกิดการกระจุกตัวของประชากรในเมืองใหญ่เพียงไม่กี่เมือง และส่งผลต่อโครงสร้างของครอบครัว การพัฒนาที่กระจุกอยู่ในบางพื้นที่ และความมั่นคงของประเทศในระยะยาว และอาจมีความรุนแรงมากขึ้นเนื่องจากประเทศไทยกำลังเข้าสู่สภาวะสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้มุ่งเน้นการพัฒนาในอีก 20 ปีข้างหน้า โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) **การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ** โดยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาเกษตรกรให้กลายเป็นผู้ประกอบการที่มีคุณภาพ ปฏิรูประบบภาษีและการกระจายการถือครองที่ดิน การพัฒนาแรงงานไทยให้มีคุณภาพและสามารถปรับตัวเข้ากับบริบทของโลกสมัยใหม่ ควบคู่ไปกับการสร้างหลักประกันที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม โดยคำนึงถึงการเข้าถึงและการได้รับบริการทางสังคมที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน (2) **การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี** เนื่องจากปัญหาสังคมส่วนใหญ่นั้นมีรากฐานมาจากการกระจุกตัวของเมืองที่ทำให้ประชากรในชนบทต้องย้ายจากถิ่นฐานมาทำงานในเมือง จึงก่อเกิดปัญหาคุณภาพชีวิตในชุมชนแออัดที่แก้ไขได้ยากทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงต่อโครงสร้างครอบครัวในชนบทที่เหลือแต่คนแก่กับเด็ก และไม่มีพ่อแม่ดูแล ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเด็กแว้น เด็กติดยา และคุณแม่ไวไฟ เป็นต้น การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคทุกพื้นที่จึงสามารถตอบโจทย์ปัญหาดังกล่าวได้เพราะเป็นการสร้างโอกาสให้คนวัยทำงานกลับคืนมาเป็นพลังในการพัฒนาชนบทและลดปัญหาเมืองไปด้วย (3) **การเสริมสร้างพลังทางสังคม** สนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ เชื่อมพลังของคนสามวัย ได้แก่ เยาวชนคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม การสร้างผู้นำที่มีคุณภาพโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย และการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ กลุ่มชาติพันธุ์ และความแตกต่างทางวัฒนธรรม และ (4) **การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง** โดยส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ซึ่งเป็นหน่วยที่ย่อยที่สุด ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ การเงิน และอาชีพ รวมทั้งการสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทางสังคม

ความเท่าเทียม และความเสมอภาคของสังคม

สร้างความเป็นธรรมและลด
ความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

กระจายศูนย์กลางความเจริญ
ทางเศรษฐกิจและสังคม
เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามา
เป็นกำลังของการพัฒนาประเทศ
ในทุกระดับ

เพิ่มขีดความสามารถของ
ชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา
การพึ่งตนเองและ
การจัดการตนเอง
เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของ
การพัฒนาประเทศในทุกระดับ

01

02

เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น
ในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการ
ตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

03

การเสริมสร้างพลังทางสังคม

04

ลดความเหลื่อมล้ำ
สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

สังคมแห่งโอกาส

สร้างชาติบนฐานความเป็นธรรม

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นหนึ่งในความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเทศให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในอีก 20 ปีข้างหน้า แม้ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศเพื่อก้าวออกจากภาวะความยากจนแล้ว แต่การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำยังมีความก้าวหน้าที่ช้า และปรากฏสภาพของปัญหาให้เห็นในหลายมิติ ทั้งในด้านการกระจายรายได้ การกระจายทรัพยากรและความมั่งคั่งในสังคมที่ยังคงกระจุกตัวอยู่ในคนบางกลุ่ม และคนบางกลุ่มยังไม่สามารถเข้าถึงโอกาสและบริการที่ภาครัฐจัดให้ เช่น บริการสาธารณสุขและการศึกษาที่มีคุณภาพ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ แหล่งทุน และกระบวนการยุติธรรมที่มีคุณภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ การกระจุกตัวของประชากรในเมืองใหญ่ไม่ก่เมือง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของครอบครัว ผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในระยะยาว และอาจมีความรุนแรงมากขึ้นในสถานะของการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดเป้าหมายหลักของยุทธศาสตร์ในระยะ 20 ปี 3 เป้าหมาย ได้แก่ (1) **สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ** ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (2) **กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วน** เข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

และ (3) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ โดยเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วน ต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วม ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ และการ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง ทั้งนี้ เพื่อตอบโจทย์เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคมทั้ง 3 ข้อที่กล่าวมา จึงได้มีการแบ่ง ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติในด้านนี้ ออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

1.

การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะการพัฒนา เกษตรกรให้เหมาะสมกับศักยภาพของฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่ และชุมชนท้องถิ่น สนับสนุนการวิจัย ความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจ เพื่อสังคม ปฏิรูประบบภาษีโดยการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความเสมอภาค ในการจัดเก็บภาษีและพัฒนาระบบข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของ ประชาชนและภาคธุรกิจ ปรับปรุงระบบและกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภคและ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่าง เป็นรูปธรรม กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากรในชนาตที่เหมาะสม

ต่อการประกอบอาชีพ การเพิ่มผลิตภาพและคุ้มครอง แรงงานไทยให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและ ความริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างหลักประกัน ทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสม กับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและ

ทุกกลุ่ม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของสังคมสูงวัย ส่งเสริมการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจร ความยากจนไม่ให้ส่งต่อจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลาน รวมทั้งการส่งเสริมการเข้าถึง บริการสาธารณสุข การศึกษา และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ให้กระจายไปยัง พื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง

2.

การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

พัฒนาศูนย์กลางความเจริญในแต่ละพื้นที่ โดยคำนึงถึงสัดส่วนจำนวนประชากรของจังหวัดโดยรอบ เพื่อให้สามารถดูแลคุณภาพชีวิตประชากรได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน คมนาคมและการสื่อสาร สาธารณูปโภค แหล่งงาน แหล่งน้ำ และการใช้ที่ดิน โดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง อาศัยการปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานให้เอื้อต่อประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่และการกำกับติดตามสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยให้ความสำคัญกับการสร้าง “คุณค่า” และ “มูลค่า” ทางเศรษฐกิจ จากศักยภาพของฐานทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ยังคำนึงถึงการออกแบบระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต และส่งเสริมการพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่ที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด

3.

การเสริมสร้างพลังทางสังคม

สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ เชื่อมพลังของคนสามวัย ได้แก่ เยาวชนคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม สนับสนุนกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะให้เป็นผู้นำรุ่นใหม่ในอนาคต การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะการออมและการลงทุนระยะยาวของคนตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุ และการจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะ สนับสนุนการจัดตั้ง

องค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรชุมชนในรูปแบบนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์สาธารณะต่าง ๆ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรมภายใต้บริบทของสังคมที่มีความหลากหลายมากขึ้นโดยให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของกลุ่มชนและสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล ตลอดจนพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ทั้งในเชิงเนื้อหา และการสร้างความตระหนักและภูมิคุ้มกันของผู้เสพสื่อ

4.

การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง

ส่งเสริมการปรับตัวกิจกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ ทั้งในกลุ่มครัวเรือนภาคเกษตรและอาชีพอื่น ๆ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเอง และการพึ่งพาตนเอง โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มและการมีเวทีกลาง

เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและเพื่อปรึกษาหารือกิจการที่เป็นประเด็นสาธารณะ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของชุมชนตนเอง บนฐานการมีข้อมูลและการใช้เหตุผล ประกอบกับการสร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาเทคโนโลยี โดยการส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อเร่งกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการก้าวเข้าสู่สังคมในยุคดิจิทัล โดยภาครัฐต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการสนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการให้กับชุมชน เพื่อเป็นพลังของการพัฒนาในอนาคต

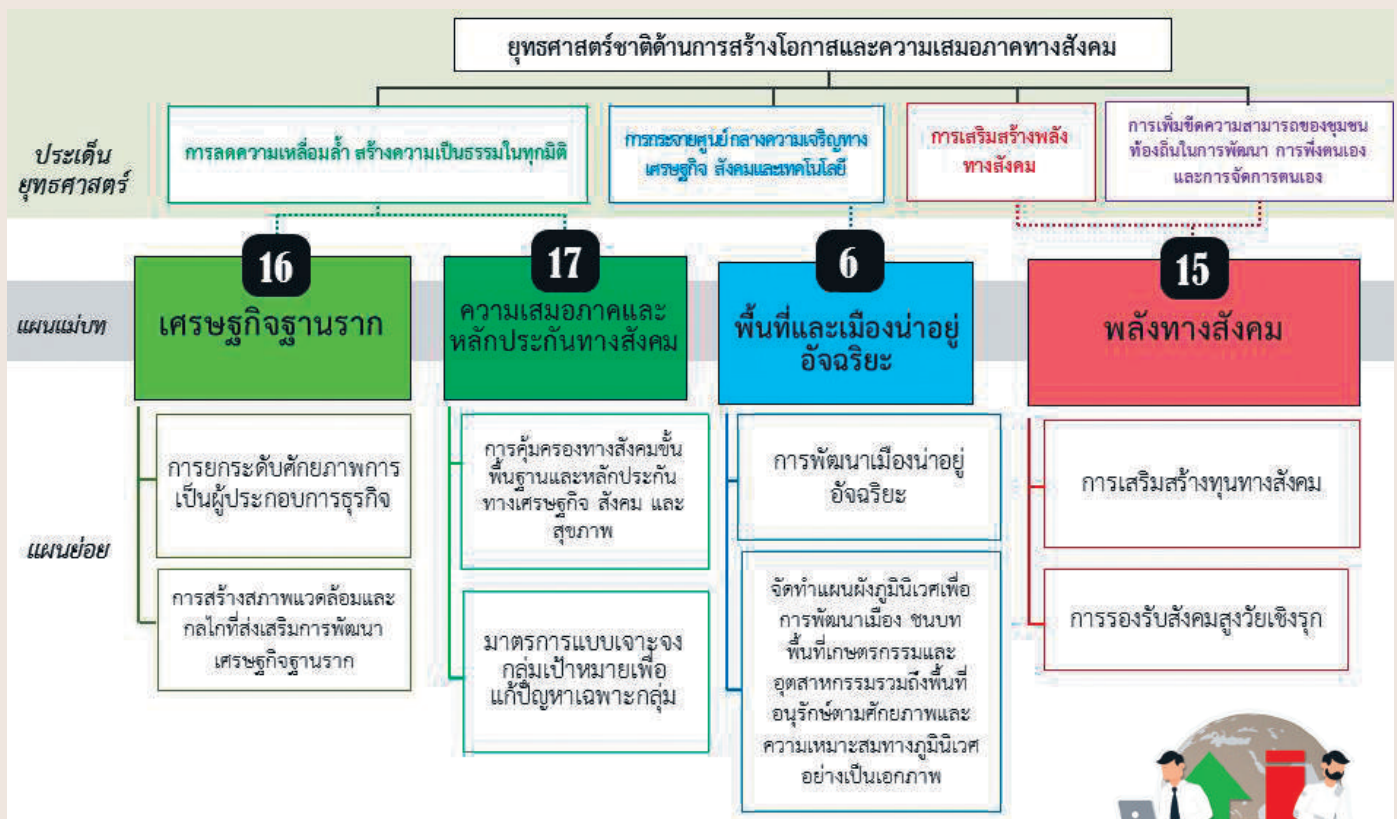

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีนี้ ได้ถูกแปลงลงมาเป็นแผนแม่บทในประเด็นต่าง ๆ ทั้งหมดจำนวน 23 แผน โดยในประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมทั้ง 4 ประเด็นข้างต้นนั้น ถูกแปลงเป็นแผนแม่บทต่าง ๆ โดยแผนแม่บทที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม รับผิดชอบเป็นผู้ร่างขึ้นมานั้น มีทั้งหมด 3 แผน ได้แก่

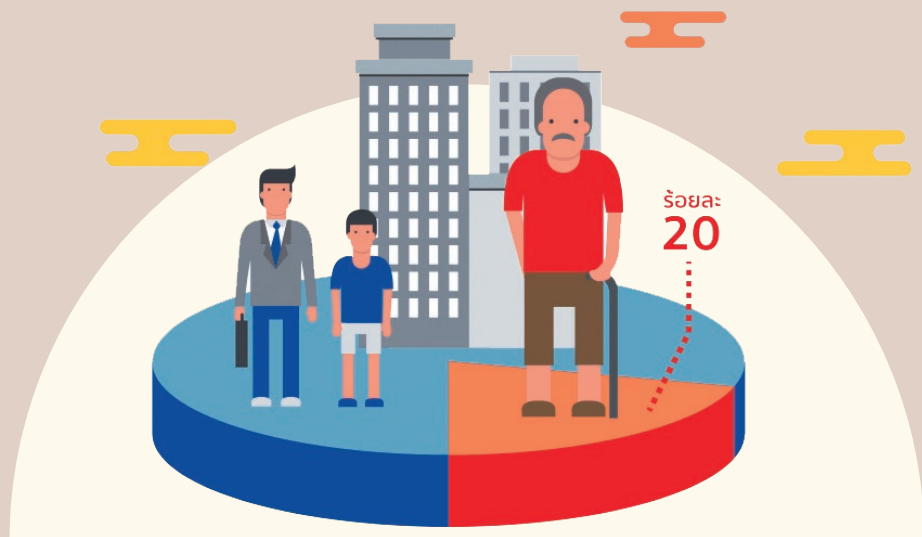

1) **แผนแม่บทด้านพลังงานสังคม** ซึ่งถูกแปลงมาจากประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างพลังทางสังคม และการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง รวมเข้าด้วยกัน 2) **แผนแม่บทด้านการพัฒนาความเสมอภาคและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก** ซึ่งถูกแปลงมาจากประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ และ 3) **แผนแม่บทด้านความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม** ถูกแปลงมาจากประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติเช่นกัน ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีนั้น ได้นำไปรวมอยู่ในแผนแม่บทด้านการพัฒนาพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ

ในแต่ละแผนแม่บทจะประกอบไปด้วยเป้าหมายและตัวชี้วัดในระยะต่าง ๆ จนถึง 20 ปี แผนย่อยและแนวทางการพัฒนาในประเด็นย่อยต่าง ๆ ภายใต้แผนแม่บทนั้น ซึ่งแผนแม่บทที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมรับผิดชอบเป็นผู้ร่างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1. แผนแม่บทที่ 15 ประเด็นพลังทางสังคม มีจุดประสงค์เพื่อดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อนการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการเป็นส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการระดับพื้นที่บนฐานองค์ความรู้และความเข้าใจในบริบทและสภาพปัญหาในเชิงลึกที่แท้จริง โดยการพัฒนาและเสริมสร้างสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้เป็นหนึ่งในกลไกการแก้ไขปัญหาของประเทศแบบบูรณาการร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนไทยมีวิถีการดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ เพื่อให้การพัฒนาประเทศมีส่วนร่วมจากชุมชนและสังคม ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ได้แก่ 1) การเสริมสร้างทุนทางสังคม และ 2) การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

2. แผนแม่บทที่ 16 ประเด็นเศรษฐกิจ

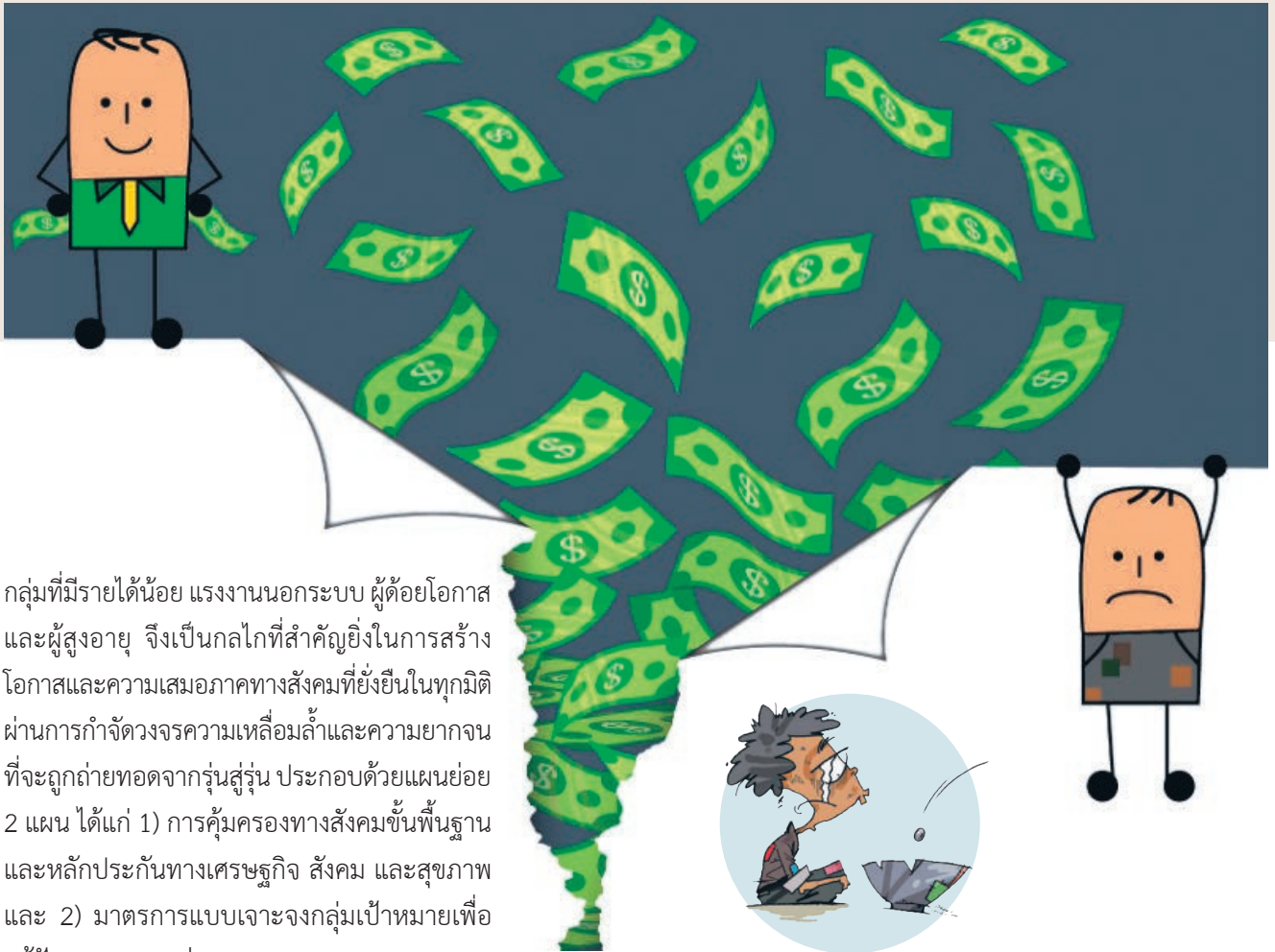
ฐานราก มีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ เกิดการสร้างอาชีพ สร้างและกระจายรายได้และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคจากระดับชุมชน ประกอบด้วยแผนย่อย 2 แผน ได้แก่ 1) การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และ 2) การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

3. แผนแม่บทที่ 17 ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

การยกระดับคุณภาพทางสังคมให้ทั่วถึงและครอบคลุมประชากรทุกเพศสภาวะและทุกช่วงวัย รวมทั้งการปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมในประเทศไทยจะช่วยก่อให้เกิดความเสมอภาคในสังคม และนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำที่ลดลงได้อย่างเป็นระบบและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล การสร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยง อาทิ

กลุ่มที่มีรายได้น้อย แรงงานนอกระบบ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ จึงเป็นกลุ่มที่สำคัญยิ่งในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมที่ยั่งยืนในทุกมิติ ผ่านการกำจัดวงจรความเหลื่อมล้ำและความยากจน ที่จะถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ประกอบด้วยแผนย่อย 2 แผน ได้แก่ 1) การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน และหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ และ 2) มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

4. แผนแม่บทที่ 6 ประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ:

การพัฒนาพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศเพื่อลดความแออัดของประชากรในกรุงเทพฯ และภาคกลาง กระจายความเจริญออกไปยังพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองและพื้นที่ตามแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาพื้นที่และเมืองให้เป็นเมืองนำอยู่อัจฉริยะ ประกอบด้วยแผนย่อย 2 แผน ได้แก่ 1) การพัฒนาเมืองนำอยู่อัจฉริยะ และ 2) แผนย่อยจัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ

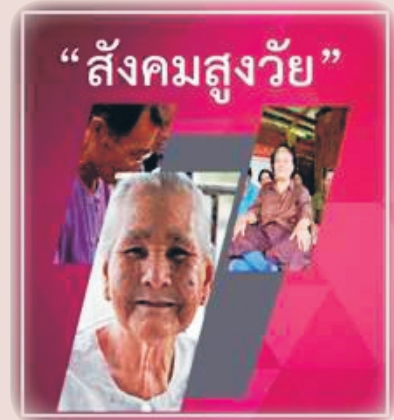

ประเด็นเร่งด่วนในช่วง 5 ปีแรก (Flagship)

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

จากแผนแม่บททั้ง 23 แผนนั้น ได้มีการหยิบยกประเด็นที่เล็งเห็นว่ามีความสำคัญ และจำเป็นที่จะต้องรีบดำเนินการโดยเฉพาะในช่วง 5 ปีแรก ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมนั้น มีประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นเร่งด่วน 3 ประเด็น ได้แก่

1. สังคมสูงวัย เน้นการเตรียมความพร้อมของประชาชนและระบบงานทั้งของภาครัฐและเอกชนเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ทั้งในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ในส่วนของประชาชน เน้นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ ส่งเสริมการออมทั้งในรูปแบบเป็นตัวแทนเงินและไม่ใช่ตัวแทนเงิน ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุทั้งภาครัฐและเอกชน ในระดับชุมชน เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้สูงอายุและพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และในส่วนของภาครัฐ เน้นการพัฒนาเมืองต้นแบบเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

2. เศรษฐกิจฐานราก เน้นการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินค้าเกษตรในภาครัฐเพื่อการเข้าถึงของเกษตรกรรายย่อย ส่งเสริมและพัฒนากลไกให้เกิดการเติบโตและหมุนเวียนของเศรษฐกิจฐานรากภายในพื้นที่ พัฒนาระบบตลาดสำหรับสินค้าเกษตรและการสร้างกติกากการค้าที่เป็นธรรม และพัฒนาระบบการประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร

3. การกระจายศูนย์กลางความเจริญ เน้นการพัฒนาศูนย์กลางความเจริญให้กระจายตัวในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่งดูดซับแรงงานและการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการเคลื่อนย้ายแรงงาน เพิ่มโอกาสประชาชนในการยกระดับเศรษฐกิจและการเข้าถึงบริการภาครัฐที่มีคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ มีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อรองรับการสร้างงานและการประกอบธุรกิจใหม่ ๆ ควบคู่กับการเป็นเมืองน่าอยู่ที่มีความปลอดภัย มีระบบคมนาคมขนส่งที่เอื้อต่อการอยู่อาศัยและทำงานในเมือง ลดการกระจุกตัวของเมือง พัฒนาที่อยู่อาศัยและพื้นที่สีเขียว

ศาสตราจารย์ ดร.ธนวัฒน์ จารุพงษ์สกุล

ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม

“

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชทานการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดหลัก 3 ประการคือ “มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” ควบคู่กับการนำเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 เป้าหมาย มาเป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและเป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ธรรมภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ มุ่งเน้นดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นหลังต่อไป โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักคิดสำคัญคือ **“3 สร้าง 2 พัฒนา 1 ยกระดับ”** โดยคำว่า “3 สร้าง” คือ (1) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว (2) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล (3) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ “2 พัฒนา” คือ (1) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (2) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ “1 ยกระดับ” คือ การยกระดับกระบวนการเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

สำหรับโครงการเร่งด่วน (Quick Win) ที่จะต้องเร่งดำเนินการภายใน 5 ปีแรก ให้สามารถเห็นผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 5 เน้น **“เรื่องการบริหารจัดการน้ำและมลพิษทั้งระบบ”** โดยการบริหารจัดการน้ำจะให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำในเชิงพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อน้ำท่วม น้ำแล้ง เช่น โครงการบรรเทาอุทกภัยทางน้ำแบบบูรณาการ โครงการบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการ ที่จะดำเนินการในระดับตำบล ที่เป็นพื้นที่วิกฤต และการมีโครงการที่แก้ไขปัญหาน้ำแล้ง เช่น โครงการพัฒนาระบบกระจายน้ำบาดาลชุมชนเพื่อการเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทาน ที่มีพื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์จำนวน 31,680 ไร่ หากสามารถดำเนินการได้ภายใน 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ส่วนด้านการจัดการมลพิษทั้งระบบให้ความสำคัญกับการจัดการมลพิษทางทะเล เช่น ยะทะเล คราบน้ำมัน เป็นต้น เป็นสำคัญ

ทั้งนี้ หากการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำในมิติต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้องจะก่อให้เกิดการสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยสุดท้ายแล้วผมมีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “ประเทศไทยจะกลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2580” ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

”

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เติบโต สมดุล ยั่งยืน ทั้งเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต

อนุรักษ์และรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้
อย่างยั่งยืน มีสมดุล

ฟื้นฟูและสร้างใหม่
ฐานทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม
เพื่อลดผลกระทบทางลบ
จากการพัฒนาสังคม
เศรษฐกิจของประเทศ

ใช้ประโยชน์และสร้างการ
เติบโตบนฐานทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ให้สมดุลภายในขีดความ
สามารถของระบบนิเวศ

ยกระดับกระบวนทัศน์
เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
บนหลักของการมีส่วนร่วม
และธรรมาภิบาล

สังคมเศรษฐกิจสีเขียว
ที่ยั่งยืน

พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน
และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สังคมที่เป็นมิตรต่อ
สภาพภูมิอากาศ

ยกระดับกระบวนทัศน์

สังคมเศรษฐกิจภาคทะเลที่ยั่งยืน

พื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม
และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

3 สร้าง 2 พัฒนา 1 ยกระดับ เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ภาพรวมยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติจัดเป็นปัจจัยสำคัญที่ถูกใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ และมีอยู่อย่างจำกัด จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการ การสร้างใหม่ พื้นฟูฐานทรัพยากร รวมไปถึงการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความยั่งยืนอย่างแท้จริงสืบไป สู้ร่นลูกหลานในอนาคต เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

1. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพ สามารถลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและลดปัญหาความขาดแคลนของทรัพยากรลงได้ โดยมีเป้าหมายสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นแต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำลงผ่านแนวทางและมาตรการต่าง ๆ เช่น การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าไม้ รักษาฐานทรัพยากรสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมให้สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

2. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

บนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลาย ควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งทั้งหมด ถ่ายทอดองค์ความรู้ เรื่องทะเลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตร

ต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

4. พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

เชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนดรูปแบบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ตามศักยภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมินิเวศในทุกจังหวัดอย่างยั่งยืน ลดการปลดปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ สวงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

5. **พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** มุ่งเน้นพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาความมั่นคงทางพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสมให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาความมั่นคงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง

6. **ยกระดับกระบวนการเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ** มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการอย่างซ้ำ ๆ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต

เป้าหมายของยุทธศาสตร์

1. **อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ** สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

2. **ฟื้นฟูและสร้างใหม่** ฐานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของ ประเทศ

3. **ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต** บนฐานทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

4. **ยกระดับกระบวนการทัศน์** เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการตั้งเป้าหมายให้ทุกภาคส่วนร่วมกันในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศแล้ว คาดว่าจะได้รับประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

2. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล: ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบได้รับการปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่โดยสัดส่วนปริมาณมลพิษทางทะเลที่ได้รับการบำบัดร้อยละ 60 เป็นอย่างน้อย มีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม โดยสัดส่วนพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยวที่ถูกกัดเซาะได้รับการฟื้นฟูไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 รวมไปถึงมูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเลเพิ่มขึ้น 5 เท่าจากปีฐาน พ.ศ. 2559

1. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว: ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทยได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูรักษาอย่างยั่งยืน มีความสมดุล โดยประเทศไทยจะมีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 55 สัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ แม่น้ำลำคลอง และพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยได้รับการอนุรักษ์ อีกทั้งการบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ทั้งระบบแบบครบวงจรเพื่อกระตุ้นให้สินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสีเขียวมีมูลค่าทางการค้าในตลาดเพิ่มสูงขึ้น

5. พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ: มีการจัดทำแผนผังภูมิโนเวตขึ้นในประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การพัฒนา บริหารและจัดสรรพื้นที่อย่างยั่งยืน เกิดพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมิโนเวตในทุกจังหวัด มุ่งสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมถึงปัญหามลพิษในประเทศไทย ครอบคลุมมลพิษทางดิน น้ำ อากาศ และเสียง รวมถึงสารเคมีในภาคเกษตรได้รับการจัดการแก้ไขใหม่ทั้งระบบ

6. ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ: เพื่อให้ประเทศไทยเกิดกลไกเพื่อรองรับการบริหารจัดการประเด็นอุบัติใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้มีการจัดกิจกรรมเชิงพื้นที่และ/หรือพื้นที่ทดลองเชิงนวัตกรรม นโยบายและกฎหมาย เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและคุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์ ให้กลายเป็นที่ยอมรับในวิถีชีวิตของประชากรตามบริบทของแต่ละพื้นที่ คนไทยถูกพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์พึงประสงค์ ด้านสิ่งแวดล้อม มีความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมบูรณ์

3. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ: ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงอย่างน้อยร้อยละ 20 จากกรณีปกติ การลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐและเอกชนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 90 มีระบบการรับมือและเตือนภัยพิบัติของประเทศได้รับการพัฒนา ทำให้จำนวนผู้เสียชีวิต สูญหาย และผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยธรรมชาติมีจำนวนลดลงได้

4. พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้นโดยดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศภายใต้แล้ง น้ำท่วม ดินถล่ม ที่กระทบต่อประชาชนลดลงร้อยละ 50 มีความมั่นคงในมิติของพลังงาน โดยมีสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนที่ผลิตได้ภายในประเทศ สำหรับผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อพลังงานขั้นสุดท้ายเพิ่มขึ้น และมีความมั่นคงในมิติของอาหารโดยมีการพัฒนาเกณฑ์ดัชนีความมั่นคงทางอาหารอยู่ในระดับดีมากในปี พ.ศ. 2580

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ในขั้นตอนการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีการบูรณาการประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นองค์รวม จึงมีการสรุปสาระสำคัญจากประเด็นยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน ไว้ในแผนแม่บททั้งหมด 23 เล่ม โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 5 มีเนื้อหาหลักปรากฏอยู่ 2 เล่ม คือ เล่มที่ 18 ประเด็นการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย การอนุรักษ์ รักษา ป่าไม้ และสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมถึงยกระดับกระบวนการเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ และ เล่มที่ 19 ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ประกอบด้วย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล รวมไปถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

ทั้งนี้แผนแม่บทเล่มที่ 18 และเล่มที่ 19 ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาของยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 5 ทั้งหมด เนื่องจาก การจัดทำแผนแม่บทจะแบ่งตามหัวข้อที่มีความสำคัญ โดยหากเป็นประเด็นที่มีความคาบเกี่ยวกันหรือมีความเกี่ยวข้องกัน จะถูกนำมาผนวกไว้ในแผนแม่บทเล่มเดียวกัน ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 5 มีหลายประเด็นที่มีความคาบเกี่ยวกันกับยุทธศาสตร์ ด้านอื่น ๆ จึงถูกนำไปรวมไว้ในแผนแม่บทเล่มอื่น ๆ ดังนี้

เล่มที่ 3 การพัฒนา การเกษตร	เล่มที่ 4 อุตสาหกรรมและ บริการเหนือภาค	เล่มที่ 5 การท่องเที่ยว	เล่มที่ 6 การพัฒนาพื้นที่ และเมือง	เล่มที่ 7 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	เล่มที่ 13 การเสริมสร้าง ให้คนไทย มีสุขภาพที่ดี
- ประเด็นพัฒนา ความมั่นคง ด้านการเกษตร และอาหาร	- ประเด็นการเพิ่ม มูลค่าของเศรษฐกิจ จากฐานชีวภาพ	- ประเด็นพัฒนา ฟื้นฟูชายหาด ท่องเที่ยว	- ประเด็นพัฒนา พื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม เชิงนิเวศ	- ประเด็นพัฒนา ความมั่นคง พลังงานของ ประเทศ	- ประเด็นพัฒนา สร้างระบบรับมือ และการปรับตัวต่อ โรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ

▶ ตัวอย่างแผนงานและโครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 5

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 5 มีโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทหลายโครงการ เช่น

1. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในระดับพันธุกรรม ชนิดพันธุ์ และระบบนิเวศ โดยดำเนินการจัดทำทะเบียนรายชื่อชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย และพัฒนาแนวทางและมาตรการจัดการระบบนิเวศที่สำคัญ เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำ สงวนอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่ป่า สัตว์ป่าและพันธุ์พืชในและนอกถิ่นกำเนิด และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน การอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามที่มีลำดับความสำคัญสูง รวมทั้งจัดทำมาตรการการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน การจัดการเส้นทางและการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ โดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลัก ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2. โครงการปฏิรูปการจัดซื้อและจัดจ้างสินค้าและบริการอย่างยั่งยืนให้เข้าสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อการปฏิรูประบบการจัดซื้อจัดจ้างและระบบการรับรองสินค้าและบริการในภาครัฐและเอกชนให้มีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้มีการรับรองสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อให้มีสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างครอบคลุมในตลาด รวมถึงการส่งเสริมการซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลัก ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา

3. โครงการการประเมินปริมาณและการบริหารจัดการขยะทะเล น้ำเสีย และคราบน้ำมันตามหลักสากล และจัดทำแผนที่ระบุสถานการณ์ในไทย โดยประเมินปริมาณและจัดทำแผนที่ระบุสถานการณ์และพื้นที่วิกฤตด้านขยะทะเล น้ำเสีย และคราบน้ำมันในทะเลทั่วประเทศ จัดตั้งโมเดลบริหารจัดการขยะทะเล น้ำเสีย และคราบน้ำมันในพื้นที่อ่าวไทยตอนในและพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ให้เป็นต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ เร่งงานศึกษาวิจัยด้านขยะทะเลและผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกใช้แล้วทิ้ง โดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4. โครงการบริหารจัดการมลพิษทั้งระบบ โดยดูแลจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ รวมถึงใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ อาทิ ภาษีสิ่งแวดล้อม (Green Tax) ค่าธรรมเนียมการระบายมลพิษ (Emission Fees) ค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ (Product Charge) และใช้เป็นงบประมาณในการบริหารจัดการมลพิษ ยกเลิกหรือห้ามการผลิตและการนำเข้าสารเคมี

อันตราย (Ban & Phase Out) จัดทำแผนงานการพัฒนากฎหมายสารเคมี รวมไปถึงศึกษาความเหมาะสมและส่งเสริมการเกษตรตามมาตรฐานเกษตร ให้ผู้ผลิตร่วมรับผิดชอบในการส่งเสริมความรู้และสื่อสารการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. โครงการบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการ เนื่องจากภัยพิบัติทางน้ำได้สร้างความเสียหายทั้งเศรษฐกิจสังคม และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจที่ผ่านมา ควรมีการจัดการเพื่อบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำให้ลดความเสียหายลง โดยจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยพื้นที่วิกฤตที่รวมยุทธศาสตร์ต่าง ๆ และภารกิจของหน่วยงาน (function) ระดมในพื้นที่วิกฤตน้ำท่วม ประกอบด้วย ดัดยอนน้ำหลาก ผันน้ำข้ามลุ่ม ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติ/สิ่งกีดขวางทางน้ำ ระบบป้องกันชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ สร้างคันกันน้ำ ระบบสูบน้ำ และมาตรการบริหารจัดการน้ำสภาวะต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลัก ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

6. โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทาน
สู่ภัยแล้ง ความต้องการใช้น้ำในภาคเกษตร โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทานยังขาดแคลนน้ำอยู่และเป็นปัญหาความมั่นคงทางสังคม จำเป็นต้องมีแนวทางโครงการรองรับต่อการทำเกษตรยังชีพในพื้นที่นอกเขตชลประทานในรูปแบบต่าง ๆ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำ การฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่และการเติมน้ำ การสนับสนุนการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร การขุดสระน้ำในไร่และการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลัก ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

บทสรุป

ปัจจุบันประเทศไทยได้เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งการลดลงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพที่ถูกคุกคาม พื้นที่ชุ่มน้ำที่เสื่อมโทรม ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติ เกิดภาวะน้ำท่วม น้ำแล้ง เป็นต้น รวมทั้งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ได้แก่ ปัญหามลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ขยะ สารเคมี ของเสียอันตราย เป็นต้น ทั้งนี้สาเหตุมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการสร้างเติบโตเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติต้องถูกทำลายไป รวมทั้งปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเกินศักยภาพที่พื้นที่จะรองรับได้ การขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง จึงนำมาสู่ความท้าทายในการที่จะหาวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่มีความหลากหลายมิติแล้วบูรณาการร่วมกันเพื่อให้เกิดความครอบคลุมของทุกปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และคาดว่าจะเกิดในอนาคตข้างหน้า ทั้งนี้ความสำเร็จต่าง ๆ ต้องอาศัยความร่วมมือในเชิงบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เห็นความสำคัญของการบริหารงานและจัดลำดับความสำคัญของการแก้ไขปัญหาในประเด็นต่าง ๆ ภายใต้การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ เพื่อก่อให้เกิดการดำเนินงานเชิงบูรณาการอย่างแท้จริง และที่สำคัญที่สุดต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนทัศนคติของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ร่วมกันในการอนุรักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นทุนในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคตต่อไป

นายพงศ์ไพบ วาศภูติ

ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ

“

การบริหารจัดการภาครัฐ หรือระบบราชการไทย ถือเป็นเสาหลักในการบริหารและปกครองบ้านเมืองอย่างยาวนานโดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยขึ้นเรื่อยมาเป็นระยะ ๆ อย่างไรก็ตามแม้จะมีคุณภาพในฐานะที่เป็นกลไกในการสร้างชาติให้พัฒนาเจริญเติบโตมาได้จนถึงทุกวันนี้ แต่ก็ต้องยอมรับว่าภาครัฐยังมีปัญหาอยู่มากพอสมควร เริ่มตั้งแต่ปัญหาเรื่องขนาดที่ใหญ่โตซับซ้อน มีอัตรากำลังเป็นจำนวนมาก ระเบียบกฎเกณฑ์มาก ทำให้บริหารงานไม่คล่องตัว ขาดข้อมูล ขาดการบูรณาการกัน ปัญหาขาดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ไม่คุ้มค่ากับเงินงบประมาณ ปัญหาด้านวิธีคิดและจิตสำนึกของบุคลากรภาครัฐในการให้บริการประชาชน หรือส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนในการสร้างงานสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาการไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญา และสนองความต้องการของตนเองในพื้นที่ รวมทั้งปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมที่ดูเหมือนจะเป็นที่กังขาในมาตรฐาน และขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญยิ่งคือปัญหาการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวงที่แม้จะปรากฏหลักฐานน้อย แต่ความจริงที่เกิดขึ้นในทุกระดับส่วนประจักษ์อยู่แก่ใจของผู้คนทั่วไป

สิ่งเหล่านี้ ส่วนต้องการการแก้ไขโดยเร่งด่วนในระดับปฏิรูป (Reform) พร้อมกับต้องมองไกลไปในอนาคตว่าระบบบริหารจัดการภาครัฐในระยะ 20 ปีข้างหน้า ควรเป็นอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยเฉพาะอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เราคาดหวังว่ายุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้ง 8 ประเด็นหลัก และ 24 ประเด็นย่อย จะสามารถสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านอื่น และสามารถสร้างภาครัฐที่ทันสมัย โปร่งใส มีสมรรถนะสูง ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เกิดแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นได้อย่างแท้จริงในที่สุด

”

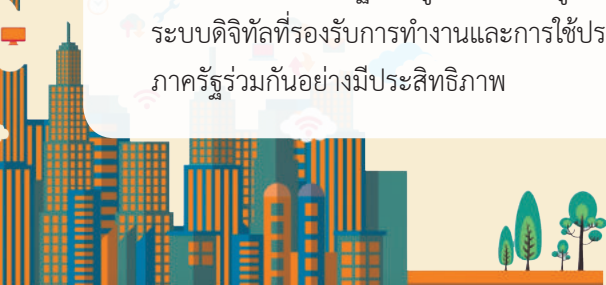

- ▶ จัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารได้โดยสะดวก (มาตรา 59)
- ▶ พัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (มาตรา 76)
- ▶ ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน (มาตรา 258 ข)
- ▶ ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูล เพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน (มาตรา 258 ข)

แนวทางในการพัฒนาให้เข้าสู่การเป็นภาคีรัฐ กันสมัย

1. ปรับรูปแบบการให้บริการของรัฐจากรูปแบบเดิมไปสู่การให้บริการประชาชนผ่านระบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบ
2. สร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานกลางของศูนย์ข้อมูลภาครัฐผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ (Government Information Network : GIN) รวมทั้งเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานผ่านระบบดิจิทัลที่รองรับการทำงานและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภาครัฐร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้พ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ไปสู่การเป็นประเทศในโลกที่หนึ่งหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยการปฏิรูประบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เป็นระบบราชการ 4.0 เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนประเทศโดยระบบราชการ 4.0 มุ่งเน้นในเรื่องการยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (Better Governance, Happier Citizens) โดยเน้นในเรื่องการเปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government) เรื่องการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric Government) และเรื่องการมีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government)

ด้วยเหตุที่เทคโนโลยีทำให้โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือเทคโนโลยีเปลี่ยนโลก (Disruptive Technologies) เกิดการแข่งขันกันทุกด้าน โดยเฉพาะเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งทำให้การสื่อสารระหว่างประชาชนกับประชาชน และการสื่อสารระหว่างประชาชนกับรัฐมีช่องทางที่หลากหลายและรวดเร็วฉับพลัน การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารราชการแผ่นดินและระบบการให้บริการประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การปฏิบัติงานที่โปร่งใส ยึดถือการเปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (Default) ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน

แต่เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการภาครัฐของไทย ยังขาดความพร้อมในการตามให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ถ้าหากยังให้การพัฒนาเป็นไปอย่างเรื่อย ๆ แบบไร้ทิศทาง ก็คงไม่สามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุดังนี้ การมียุทธศาสตร์ชาติจึงเป็นเสมือนกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบ มีทิศทางและระยะเวลาที่ชัดเจน และถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ โดยประเด็นสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ได้แก่

(1) การพัฒนาการบริการประชาชน (Service Excellence)

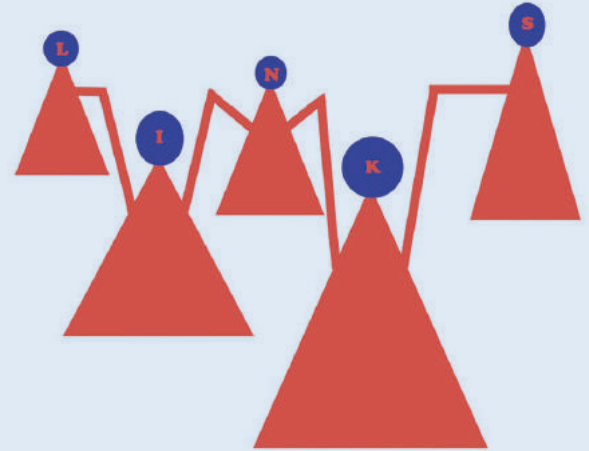
อย่างที่ได้อธิบายไปถึงภาครัฐ ที่จะต้องปรับตัวเป็น “ภาครัฐที่ทันสมัย” ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลกและเท่าทันต่อความคาดหวังของประชาชน ผู้รับบริการที่มีสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้หัวใจสำคัญของการเป็นภาครัฐที่ทันสมัย คือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับกระบวนการบริการประชาชน ที่ไม่กระทบกับเรื่องความมั่นคงของชาติ ภาครัฐที่ทันสมัยจะต้องมีระบบเครือข่ายสารสนเทศระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน มีการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานของรัฐ (Reintegration) ที่ทำให้การบริการประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องตามความต้องการและเป็นปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถจัดการภารกิจของตนเองได้เองด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างให้มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองต่อไป

นอกจากนี้ ภาครัฐยังต้องปรับปรุงองค์กรเพื่อให้เกิดการให้บริการสาธารณะที่เน้นความต้องการของประชาชน และประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นศูนย์กลาง (Needs-Based Holism) อาทิ การบริการที่สำนักงานบริการแบบครบวงจร จุดเดียว (One Stop Services) และบริการออนไลน์ต่าง ๆ ที่ประชาชนใช้งานง่าย (User Friendly) มีความสะดวก ตรงตามความต้องการรายบุคคล ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design) ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางภาษา กายภาพและพื้นที่ เช่น การให้บริการผ่านการติดต่อได้หลายช่องทาง โดยเฉพาะเว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย หรือแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือ ที่สำคัญ ภาครัฐจะต้องทำงานบริการที่มุ่งแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนทันที โดยไม่ต้องรอการมาติดต่อ ร้องเรียน หรือร้องขอให้ภาครัฐดำเนินการ (Proactive Public Services) ซึ่งหากภาครัฐได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการ เต็มรูปแบบก็จะเกิดภาครัฐขนาดที่เหมาะสม มีกำลังคนไม่มากเกินไปจนความจำเป็น และมีสมรรถนะสูง (Small and Smart Government)

สภาพการทำงานของภาครัฐจึงต้องเปลี่ยนแปลงไป ด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Digitalization) เข้ามาแทนที่การทำงานแบบเดิม ปรับปรุงระเบียบราชการให้ทันสมัย ลดการใช้เอกสาร อย่างกรณีของประเทศไทยซึ่งได้รับการจัดอันดับเป็นประเทศที่มีความง่ายในการประกอบธุรกิจเป็นอันดับ 1 ของโลกในช่วงระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา (2005 - 2015) ซึ่งมี Digital ID ที่สามารถทำธุรกรรมกับหน่วยงานภาครัฐกว่า 30 แห่งเพื่อให้ผู้ประกอบการมีความสะดวกในการทำธุรกรรมกับภาครัฐแบบไร้รอยต่อ (Seamless Experience) ซึ่งนอกจากการอำนวยความสะดวกกับผู้ประกอบการดังที่กล่าวมาแล้ว สิงคโปร์ยังใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อและเข้าถึงประชาชนได้ดียิ่งขึ้นด้วย อาทิ eCitizen ที่เป็นช่องทางการให้บริการประชาชนแบบครบวงจร ตั้งแต่การหางาน การชำระภาษี บัตรประชาชน และการขอรับข้อมูลต่าง ๆ หรือระบบ OneInbox ที่เป็นช่องทางให้ประชาชนและภาครัฐติดต่อสื่อสารกัน

การนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นหลักในการให้บริการประชาชน จะทำให้ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ และป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบไปโดยปริยาย ซึ่งเป็นการอุดช่องโหว่จากอดีตของประเทศไทยที่ผ่านมา ที่เจ้าหน้าที่รัฐมุ่งหาประโยชน์ส่วนตน ด้วยการบริหารงานที่ขาดความโปร่งใส ไม่มีธรรมาภิบาล การทำงานที่ล่าช้า และขาดประสิทธิภาพ ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ ซึ่งปรากฏผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index : CPI) ประจำปี 2558 ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ให้ประเทศไทยได้คะแนน 38 คะแนน จาก 100 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 76 จาก 168 ประเทศ และเป็นอันดับที่ 3 ในกลุ่มประเทศอาเซียนรองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย

(2) การพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ (Smart & High Performance)

ปัจจุบันระบบราชการไทย ยังมีขนาดและบทบาทที่ไม่เหมาะสมกับการกิจของรัฐ ซึ่งระบบราชการเองทำหน้าที่หลากหลาย ทั้งเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ ควบคุมกำกับ (Regulator) และทำหน้าที่ปฏิบัติการ (Operator) ทำให้ขนาดของภาครัฐขยายตัวออกไปอย่างไร้ขีดจำกัด ส่งผลให้งบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรเพิ่มสูงขึ้น โดยมีสัดส่วนเกือบร้อยละ 40 ของงบประมาณแผ่นดิน ในขณะที่สัดส่วนของงบลงทุนมีจำนวนน้อยลงตามลำดับ

เพื่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐ จึงจำเป็นต้องให้ภาครัฐเปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน (Open and Connected Government) ด้วยการสร้างพื้นที่ให้ภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ฯลฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ หรือโอนภารกิจที่ภาครัฐเคยทำไปให้ภาคส่วนอื่นที่มีศักยภาพเพียงพอได้จัดทำภารกิจนั้นเอง นอกจากนี้ ภาครัฐยังต้องเปลี่ยนรูปแบบการทำงานมาเป็นแบบเครือข่ายมากกว่าการทำงานตามสายการบังคับบัญชาในแนวดิ่ง ซึ่งมีแต่จะทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานด้อยลง ตลอดจนมีการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (Shared Services) เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ในเรื่องการปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลภาครัฐ จะต้องเน้นการสรรหาเชิงรุก การพัฒนาและเพิ่มพูนสมรรถนะ การรักษาและใช้ประโยชน์กำลังคนให้ตรงตามตำแหน่งหน้าที่ รวมถึงการเสริมสร้างให้ข้าราชการมีความผูกพันกับระบบราชการ โดยระบบราชการเองก็ต้องมีวิธีบริหารจัดการบุคคลากรภาครัฐที่มีความพิเศษ (Talent Management) การทบทวนนโยบายกำลังคนและค่าตอบแทนภาครัฐ ด้วยการกำหนดให้มีมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลภาครัฐ

และมาตรฐานกลางค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ การเสริมสร้างบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางเทคโนโลยี (IT Literacy) ที่สำคัญจะต้องมีการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ด้วยการสร้างจิตสำนึกของข้าราชการให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้สึกนึกคิด จิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน มีการทำงานที่เป็นมืออาชีพ ทำงานเป็นทีม การประเมินผลการทำงานเป็นทีม การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเกิดความคุ้มค่า และมีความมั่นคงตามผลงาน (Security of Tenure) นอกจากนี้แล้วยังต้องมีการเสริมสร้างระบบคุณธรรม มีการคุ้มครองและพิทักษ์ข้าราชการที่ดีให้ปลอดภัยจากการแทรกแซงทางการเมือง โดยมีวิธีการคุ้มครองที่เหมาะสม

สรุป

ภาครัฐจะทันสมัยได้ย่อมไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กำกับดูแลและสนับสนุน เช่น คณะรัฐมนตรี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานงบประมาณ กสทช. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ฯลฯ

2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ อันได้แก่ กระทรวง กรม หน่วยงานในภาครัฐทั้งหมด

3. กลุ่มผู้ให้บริการเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม (Platform Service Provider) ได้แก่ บริษัทผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต โทรคมนาคมสื่อสารทุกรูปแบบ เช่น CAT SAMART TRUE AIS ฯลฯ

4. กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายพลังงาน (National Energy Trading Platform) ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง ฯลฯ

ทั้ง 4 กลุ่มจะต้องวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้อย่างเหมาะสม โดยกลุ่มที่ 1 และ 2 ต้องตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องและสนับสนุนผลักดันอย่างจริงจัง ในขณะที่กลุ่มที่ 3 ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายให้ทันสมัย เช่น ก้าวเข้าสู่ระบบ 5G โดยเร็ว ส่วนกลุ่มที่ 4 ก็ต้องเตรียมพลังงาน โดยเฉพาะด้านพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอและกว้างขวางครอบคลุมได้ทั่วประเทศ

ENERGY 4.0

เราหวังว่ายุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท รวมทั้งโครงการ flagship จะเป็นเป้าหมายและแนวทางให้เกิดภาครัฐที่ทันสมัย ประชาชนได้รับบริการเป็นเลิศ เอกชนสามารถดำเนินการทางเศรษฐกิจได้คล่องแคล่วรวดเร็ว การบริหารกิจการบ้านเมืองมีธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง ประชาชนมีความสุขสมบูรณ์ในท้ายที่สุด

วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

มั่นคง

- มีความมั่นคงปลอดภัยจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ มีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง
- ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย
- สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน
- มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

มั่งคั่ง

- ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง กระทั่งเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน
- เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน
- มีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงินและทุนอื่นๆ

ยั่งยืน

- การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ ด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม
- มีการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก
- คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Q

ทำไมต้องมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

A

เพื่อใช้เป็นกรอบการบริหารประเทศในระยะยาวและใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนของภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ

Q

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเป็นอย่างไร

A

จัดทำโดยการศึกษาและวิเคราะห์ถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ จุดแข็ง จุดอ่อน ความเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติเป็นหลักและสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาประเทศเพื่อให้ทุกคนเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน

Q

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สามารถแก้ไขปรับปรุงได้หรือไม่

A

สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ จัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุก 5 ปี หรือในกรณีที่สถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านใดด้านหนึ่งได้

ถาม-ตอบ
ยุทธศาสตร์ชาติ

???

สนใจเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ

ติดต่อได้ที่ ...

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

กรุงเทพฯ 10100 โทร 0 2280 4085 โทรสาร 0 2281 3938

Email: nscr@nesdb.go.th เว็บไซต์: www.nesdb.go.th

ช่องทางติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ติดตามความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจและสังคม
ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ

จาก **สภาพัฒน์**

ได้ทันที ทุกเวลา ผ่านมือถือของคุณ
ได้แล้ววันนี้ เพียงแอดมาที่กลุ่ม

“สภาพัฒน์ Update”

ID @nesdb-news

หรือ

สแกน QR Code

เชิญร่วมกลุ่มได้เลยนะคะ

Scan now!

ติดต่อ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

วิทัศน์ประชาสัมพันธ์
ยุทธศาสตร์ชาติและ
การปฏิรูปประเทศ

อินโฟกราฟิก
ยุทธศาสตร์ชาติ

ร่วมปฏิรูปประเทศ

สร้างไทยไปด้วยกัน

อินโฟกราฟิก
การปฏิรูปประเทศ

สภาพัฒน์

YouTube
สภาพัฒน์

Website
www.nesdb.go.th

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

โทรศัพท์ 0 2628 2847 โทรสาร 0 2628 2846 Email : pr@nesdb.go.th

www.nesdb.go.th

ส่วนภูมิภาค

สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง

88/38 หมู่ที่ 4 ตำบลลาดบัวหลวง

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2526 7074-5 โทรสาร 0 2526 2467

E-mail : CESO-Group@nesdb.go.th

สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

119/157 หมู่ที่ 14 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

โทรศัพท์ 0 4323 6784 โทรสาร 0 4323 9912

E-mail : NEESO-Group@nesdb.go.th

สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ

ศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ 0 5311 2689-92 โทรสาร 0 5311 2693

E-mail : NESO-Group@nesdb.go.th

สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้

170/8 ถนนกาญจนาภิเษก ตำบลเวียงสุราษฎร์

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

โทรศัพท์ 0 7431 2702 โทรสาร 0 7431 1594

E-mail : SESO-Group@nesdb.go.th